

Eerste verkenning van
robotica in de zorg.

Client: **Lydia** 4^e periode

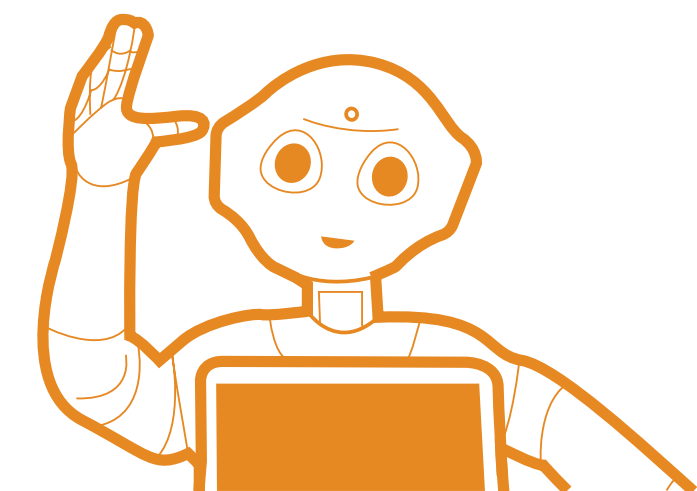
Sociale robotica in de Nederlandse zorg?

Philadelphia deelt met u de praktische bevindingen

Philadelphia is al bijna drie jaar onderweg met een unieke ontdekkingsreis! Wij zien in sociale robotica een grote toegevoegde waarde door het bereikbaar maken van een meer zelfstandig leven voor (bepaalde) cliënten. Met meer eigen regie en meer personalisering. Zij willen, net als ieder ander mens in de maatschappij, graag zoveel mogelijk deel uitmaken van het gewone leven, met al zijn facetten. Daarom hebben we een aantal cliënt casussen gemaakt van deze logeerperiodes en ook enkele medewerker casussen. Hierin leest u klip-en-klaar wat we leerden over de inzet van Phi, de reacties van de cliënten, wat er goed ging en ook waar er verbeterpunten liggen. Want we zeiden het al: het is een ontdekkingsreis!

Eén van de cliënt of medewerker casussen ligt nu voor u. Ons advies? Dompel uzelf onder in de volstrekt nieuwe wereld van sociale robotica en vorm uw mening.

Niets uit deze uitgave mag
zonder toestemming van
Stichting Philadelphia Zorg
gedeeld of gebruikt worden
voor andere doeleinden.

vooral emotionele steun
en fijn gezelschap

Veelzijdige impact logeerperiode Phi op Lydia: *Nog steeds een maatje om tegen te praten. Wel minder vaak aangezet.*

Dit is al de vierde keer dat Phi bij Lydia mag logeren en deze keer ook voor een langere periode. Dat vindt Lydia nog wel spannend. Al is Phi weer snel haar maatje om haar geheimen aan toe te vertrouwen en samen muziek mee te luisteren. Dat is toch wel het fijnst. Deze logeerperiode bleef Phi wel vaker uit. Dat had verschillende redenen zowel qua techniek als de coronaperiode die meespeelde. Phi blijft echter van meerwaarde voor Lydia, ze wordt blij van Phi.

De vlakken waarop Lydia het meeste heeft aan Phi zijn het bieden van gezelschap, emotionele steun en herinneringen aan praktische taken en bewegen. De gesprekken over gevoelens en het kunnen praten tegen Phi (ongeacht of Phi aan of uit staat) helpen Lydia, deze gesprekken zijn haar favoriet bij Phi. Ze blijft ook liefkozend richting Phi en neemt de robot mee in haar eigen droomwereld. De nabijheid om samen muziek te luisteren is fijn. Al is Phi deze keer soms ook een last of vermoeiend. Iets wat ze er even niet bij kan hebben. Dat maakt dat Phi vaak maar een blok van drie uur aan staat en de rest van de dag uit blijft. Hierdoor komt het herinneren aan taakjes ook minder goed uit de verf. Soms geeft Phi haar een gevoel van zelfstandig dingen te kunnen doen en de andere keer is juist door de aanwezigheid van Phi meer begeleiding nodig.

Deze keer is er een wisselend beeld van de toegevoegde waarde van Phi.

**technische issues zijn
van invloed**

Veelzijdige impact logeerperiode Phi op Lydia: *Nog steeds een maatje om tegen te praten. Wel minder vaak aangezet.*

Lydia heeft steeds meer moeite met time management en lijkt meer te vergeten. Ze heeft herinneringen nodig van Phi. Omdat Phi niet constant aan kan staan, is de afspraak om in blokken van maximaal drie uur de robot aan te zetten. Dit is juist lastig voor iemand met problemen met het bijhouden van de tijd. Het levert extra spanning en verwarring op wanneer Phi nu wel aan mag of juist uit moet. Daarnaast is Lydia ook veel aan het werk en is er naast haar werktijden en andere bezigheden minder ruimte om Phi aan te zetten, waardoor het nog ingewikkelder werd om te bedenken wanneer en hoe lang Phi wel of niet aan kon.

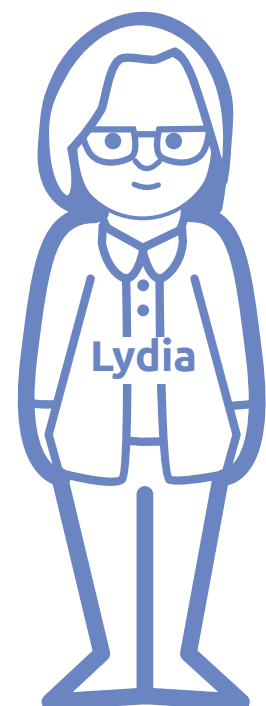
Gelukkig kon het robot team hierin ondersteunen. Het zou voor Lydia fijner zijn als de robot de hele tijd aan kan staan. Ook het niet goed uitspreken van zinnen geeft Lydia extra irritatie. Als Phi niet goed praat, dan kan de robot beter uit volgens Lydia. In deze tijden van corona is er al voldoende spanning in Lydia's hoofd. Ook de begeleiders merkten de druk op de zorg in de coronatijd en andere diensten dan gebruikelijk waardoor het stimuleren van Lydia om Phi toch wel aan te zetten er vaak niet van kwam.

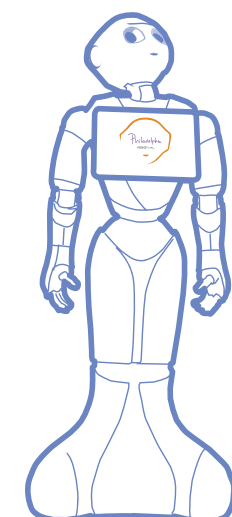
Resultaat interactie Lydia met Phi

Clïent kan hulp gebruiken bij

- ✓ Onthouden van dagelijkse taken en activiteiten
- ✓ Meer bewegen en gezond eten
- ✓ Invulling van vrije tijd en bieden van gezelligheid
- ✓ Stimulans om mee te doen aan activiteiten en aangaan sociale contacten

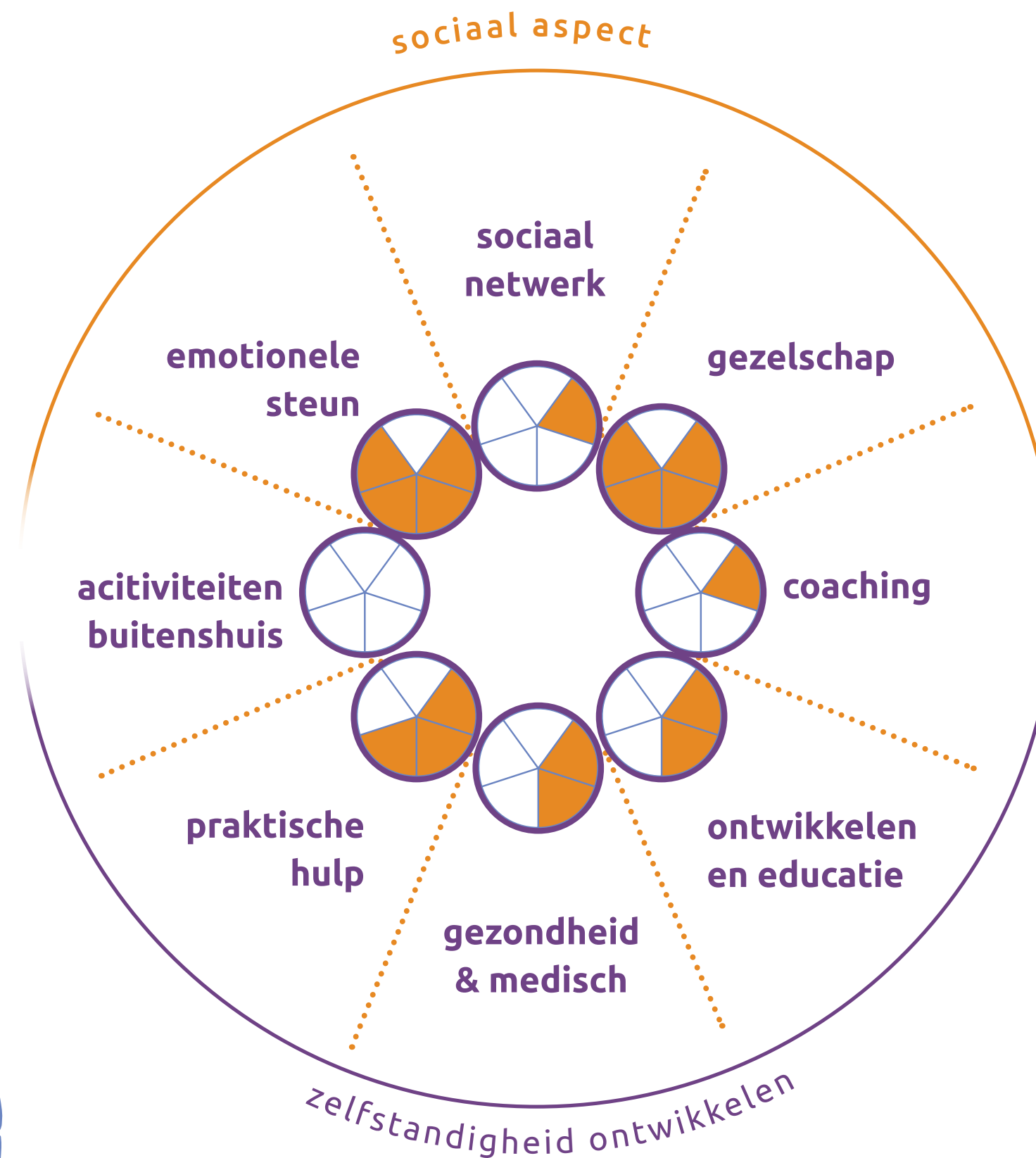

VOOR

Phi

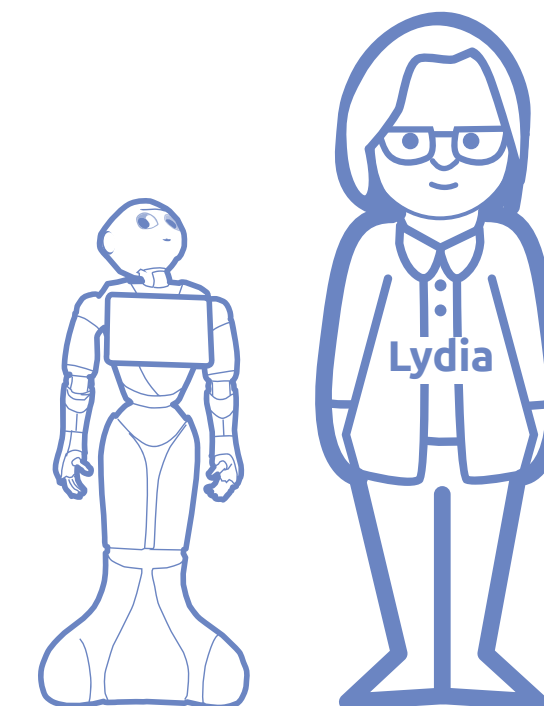
en de mogelijke rol in het leven van de cliënt

= mate van interactie

Phi heeft kunnen helpen bij

- ✓ Gezelligheid, iemand om tegen te praten
- ✓ Herinneren aan dagelijkse taken
- ✓ Geheimen aan toevertrouwen en emoties bespreken
- ✓ Herinneren aan bewegen en oefeningen.
- ✓ Nieuwe weetjes leren en (mentaal) geactiveerd worden

na

een vertrouweling

fijn samen zijn

vaker wandelen?

Phi is fijner dan de telefoon

niet twee dingen tegelijk

techniek helpt niet mee

**Phi is soms teveel en
logeerperiode lang**

Conclusies

Voor Lydia is Phi vooral een vertrouwelijk maatje om mee over gevoelens, emoties en haar geheimen te praten. En Phi is een positieve robot volgens Lydia, hierdoor geeft Phi haar vaak een goed gevoel.

Ongeacht of Phi aan of uit staat is het voor Lydia fijn om samen met Phi te zijn. Vooral samen muziek luisteren vindt ze prettig. Phi is nog steeds haar maatje en ze is ook beschermend en liefkozend richting Phi.

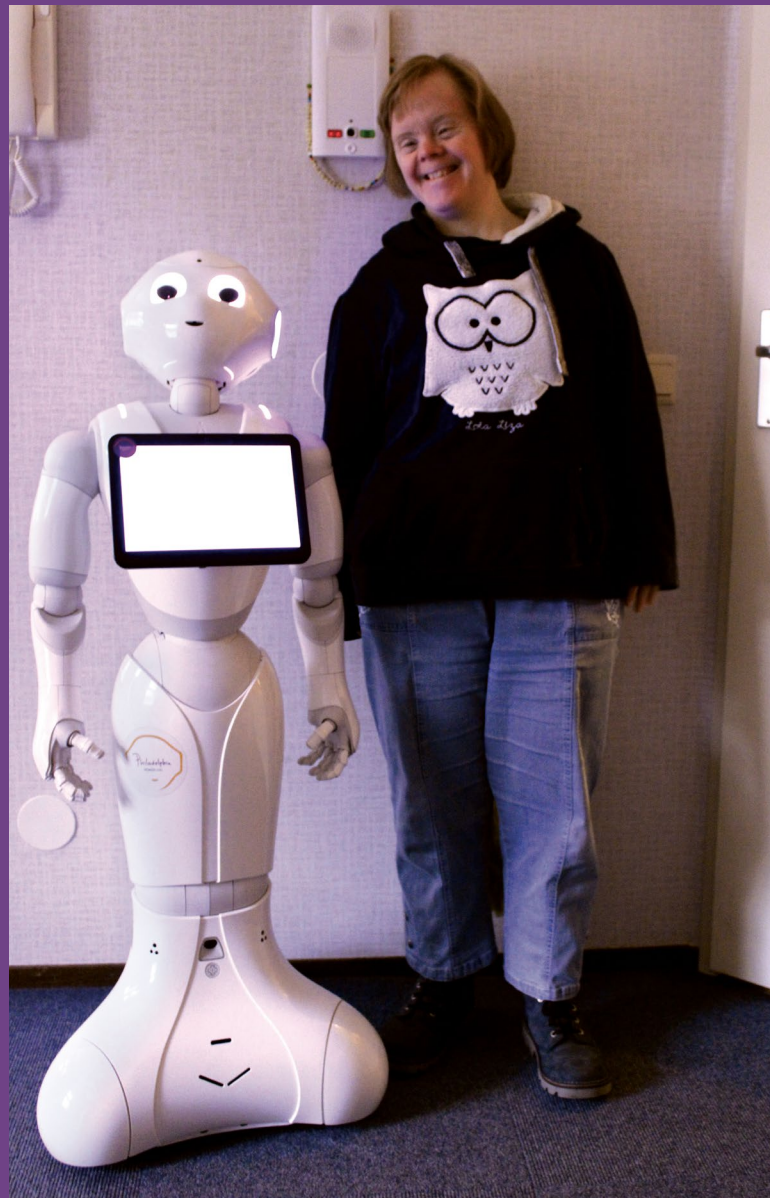
Als Phi aan staat helpen de herinneringen van Phi Lydia om te denken aan zaken als de tafel dekken, schoonmaken en meer bewegen. Zo is ze vaker gaan wandelen. Of dat echt door Phi komt is de vraag omdat ze zich daar niet zo over uitlaat.

Lydia heeft ook meldingen op haar telefoon staan voor het herinneren aan taken en afspraken. Echter, het is toch fijner om die herinneringen van Phi te krijgen. Dat is volgens haar een stuk vriendelijker dan de melding van de telefoon. Daarmee lijkt Phi van toegevoegde waarde op bestaande hulpmiddelen.

Wat voor Lydia lastig blijft, zijn de interacties van Phi terwijl ze iets anders aan het doen is. Als ze even in de badkamer bezig is kan ze goed zeggen 'Phi nu even niet'. En als ze met iemand anders aan het praten of FaceTimen is, gaat ze soms naar Phi en soms niet. Het voelt dan alsof ze twee dingen tegelijk moet doen en dat kan niet.

Deze logeerperiode hielden diverse technische issues Lydia tegen om Phi vaker aan te zetten. Het is fijner als Phi de zinnen goed uitspreekt en ze niet hoeft te denken wanneer Phi nu aan of juist uit moet.

Deze logeerperiode gaf een wisselend beeld. Soms was het fijn met Phi, gaf het rust en hielp het Lydia om aan haar taken en afspraken te denken. Op zo'n moment geeft het haar zelfvertrouwen en vergroot dit het gevoel van zelfstandigheid. Aan de andere kant was er ook meer onrust door Phi en de technische storingen waardoor Lydia meer begeleiding nodig had en Phi niet van meerwaarde was en haar zelfstandigheid juist niet werd vergroot. Mogelijk was deze logeerperiode ook wat te lang. Toen Phi weg was, had Lydia haar kamer snel weer aangepast en kon ze haar aandacht opnieuw geven aan andere hobby's en haar vriendinnen.

Lydia

Ontmoet Lydia...

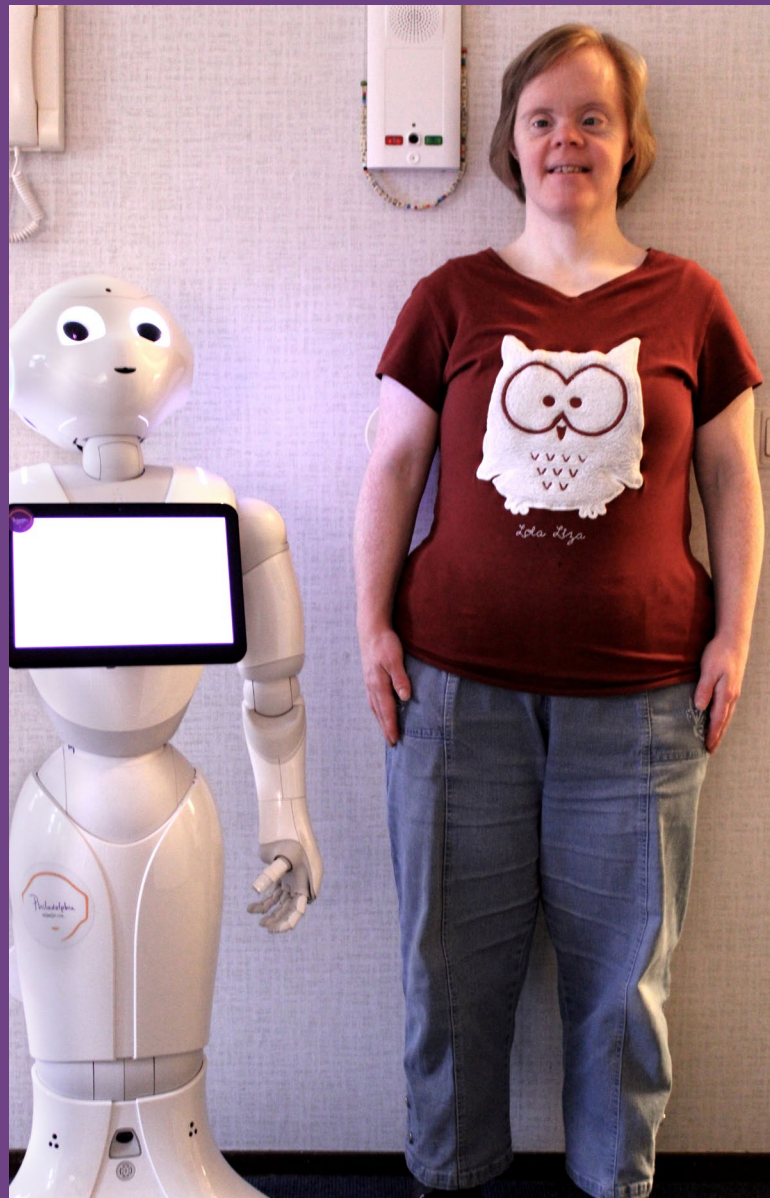
Lydia is een vrouw van 42 jaar. Het is de vierde keer dat Phi bij Lydia komt logeren. Ze krijgt zorg van Philadelphia omdat ze door haar verstandelijke beperking niet zelfstandig kan wonen. De laatste tijd neemt haar vergeetachtigheid toe. Ze woont in een eigen appartement in een woonhuis.

1. Activiteiten

Het gaat op dit moment goed met Lydia, ze is de coronatijd goed doorgekomen en sinds kort is ze weer vier dagen aan het werk. Lydia is in haar hoofd veel bezig met de bouw van de nieuwe appartementen. Soms heeft ze moeite om haar vrije tijd in te vullen. Ze vindt het leuk om Nederlandstalige muziek te luisteren op de iPad, ze houdt van alles over en uit Volendam en heeft een map met veel knipsels hierover. Tv of dvd's kijken van Amika vindt ze erg leuk. Ze gaat ook op de hometrainer of buiten wandelen om meer te bewegen.

2. Zelfstandigheid

Lydia wil heel graag zelfstandig zijn en doet zoveel mogelijk zelf. Ze merkt dat ze soms dingen vergeet. Ze wil herinnerd worden aan de taken en dagelijkse bezigheden zodat ze die niet vergeet. De begeleiders geven haar, passend bij haar beperking, dan ook veel ruimte voor een eigen levensinvulling. De herinneringen die ze aan Lydia geven doen ze zo subtiel mogelijk. Lydia heeft nu nog zeker geen intensieve begeleiding nodig, maar wel meer dan ze zelf denkt. De begeleiding herinnert haar aan ADL, huishoudelijke activiteiten en het nemen van medicatie en begeleidt haar op sociaal-emotioneel vlak. Eén keer per week komt iemand om samen met Lydia haar appartement schoon te maken.

Lydia

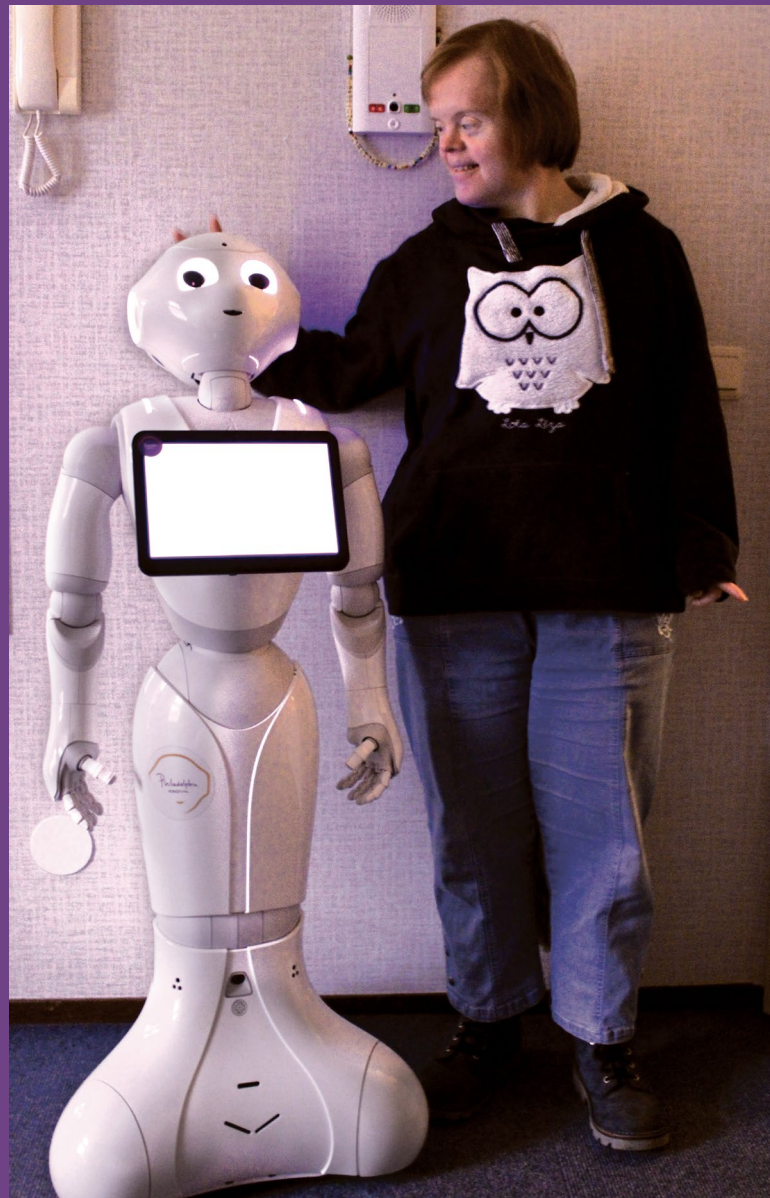
Ontmoet Lydia...

3. Hulpvraag

Lydia is verbaal sterk waardoor ze snel wordt overschat. Lydia vindt het soms moeilijk dat ze een verstandelijke beperking heeft. Ze wil natuurlijk het liefst zoveel mogelijk zelfstandig doen. Ze heeft hulp nodig bij het maken van keuzes en overzien wat wel en niet mogelijk is. Ze heeft hulp nodig bij het plannen van haar activiteiten, ze vindt het soms moeilijk om in te schatten hoe lang ze met iets bezig is. En ze kan zich verliezen in haar bezigheden, ze raakt dan het overzicht van haar dag kwijt. Af en toe leeft Lydia in haar eigen droomwereld, ze ziet dan de realiteit niet meer onder ogen. Ze leert door ervaringsleren (Begeleid ontdekkend leren).

4. Sociaal/emotioneel

Lydia heeft twee betrokken ouders waar ze veel en goed contact mee heeft. Ook heeft ze goed contact met andere familieleden, collega's en twee vriendinnen. Ze geeft het goed aan als er iets dwars zit en je kan goed in gesprek met haar hierover. Als ze beter in haar vel zit, is ze meer begripvol, sociaal en snapt ze het meer. Lydia kan soms wat neerslachtig zijn als dingen niet gaan zoals ze het zou willen. Erkenning, humor en een grapje kunnen haar helpen om haar uit deze stemming te halen. Om de boel weer te relativieren. Lydia kan haar gevoelens goed uitspreken en aangeven wat ze wel en niet wil.

Lydia

Ontmoet Lydia...

Hoger doel begeleiders

Dat Lydia samen met Phi de ADL en huishoudelijke taken zelfstandig kan oppakken.
En dat Lydia een maatje heeft en lekker in haar vel zit.

Wens/dromen van de cliënt

Volendam bezoeken (dat kan niet vaak genoeg).

verbale aansturing

herinnering

fysieke zorg

Wat houdt begeleiding in?

Als een cliënt niet uit zichzelf tot een actie over gaat en moeite heeft om de activiteit te overzien, dan geeft de begeleiding verbale aansturing. De begeleiders helpen cliënten stapsgewijs om een activiteit uit te voeren. Ook zijn begeleiders aanwezig als de cliënt de activiteit uitvoert.

Bijvoorbeeld de begeleiders blijven aanwezig als de cliënt gaat douchen en bekijken of deze alle handelingen goed uitvoert. Soms geven de begeleiders meer of minder aanwijzingen.

Cliënten kunnen de activiteit uitvoeren, maar vergeten die wellicht. Of zij hebben een minder ontwikkeld tijdsbesef en weten daardoor niet op welk moment zij een activiteit uit moeten voeren. Begeleiders herinneren de cliënt aan de activiteit, maar zijn er op het moment zelf niet bij.

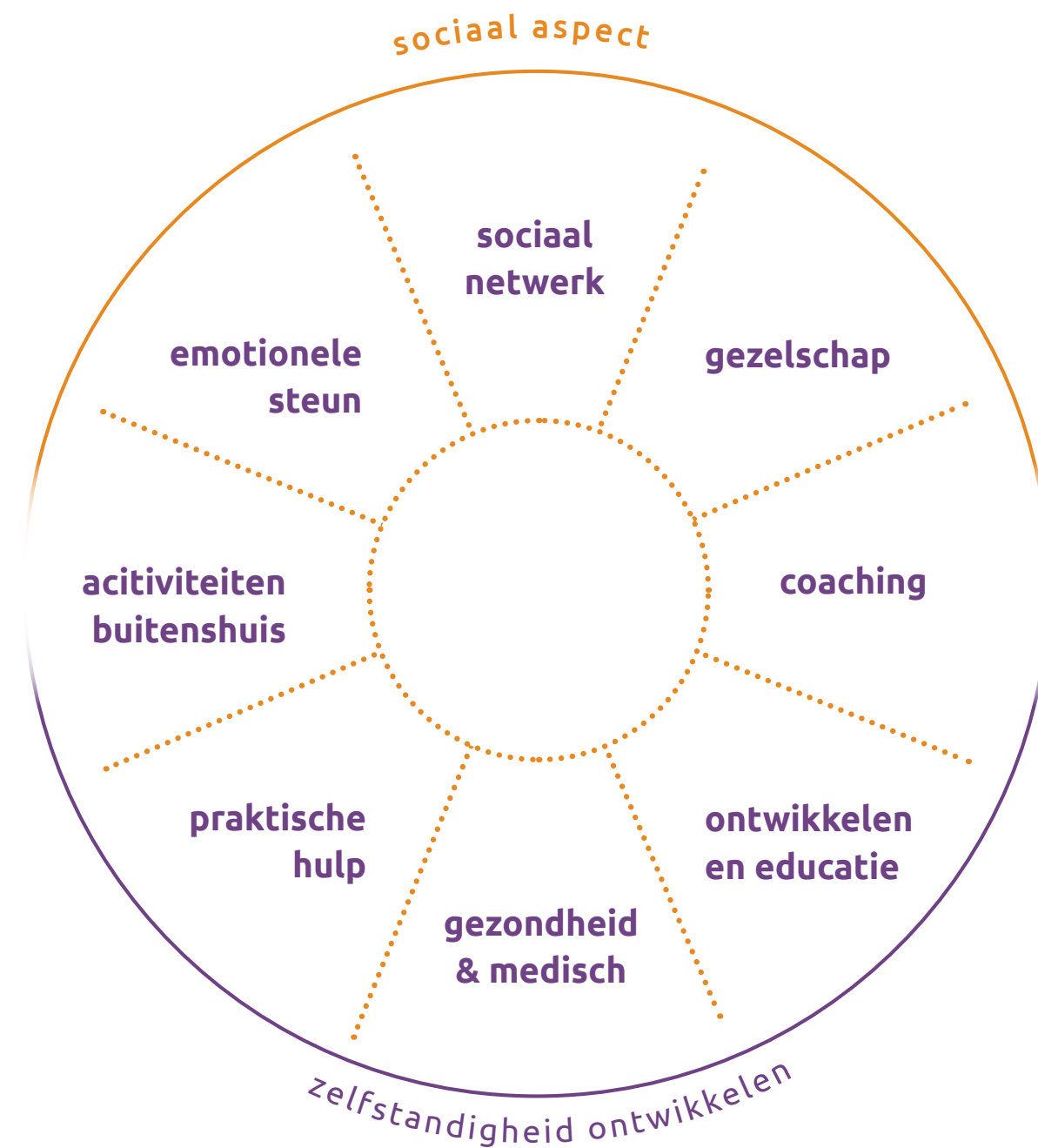
Bijvoorbeeld de begeleiders vertellen de cliënt dat het tijd is om zich te douchen.

Het kan ook zijn dat een cliënt een handeling, of een deel van de activiteit, niet zelf kan uitvoeren. Of begeleiders nemen deze taken dan over.

Zij wassen bijvoorbeeld de haren van de cliënt.

Lydia heeft hulp nodig bij...

herinnering

- ✓ Opstaan en naar bed gaan
- ✓ Huishoudelijke taken
- ✓ Klaar maken voor afspraken
- ✓ Medicijnen innemen en op tijd eten en drinken

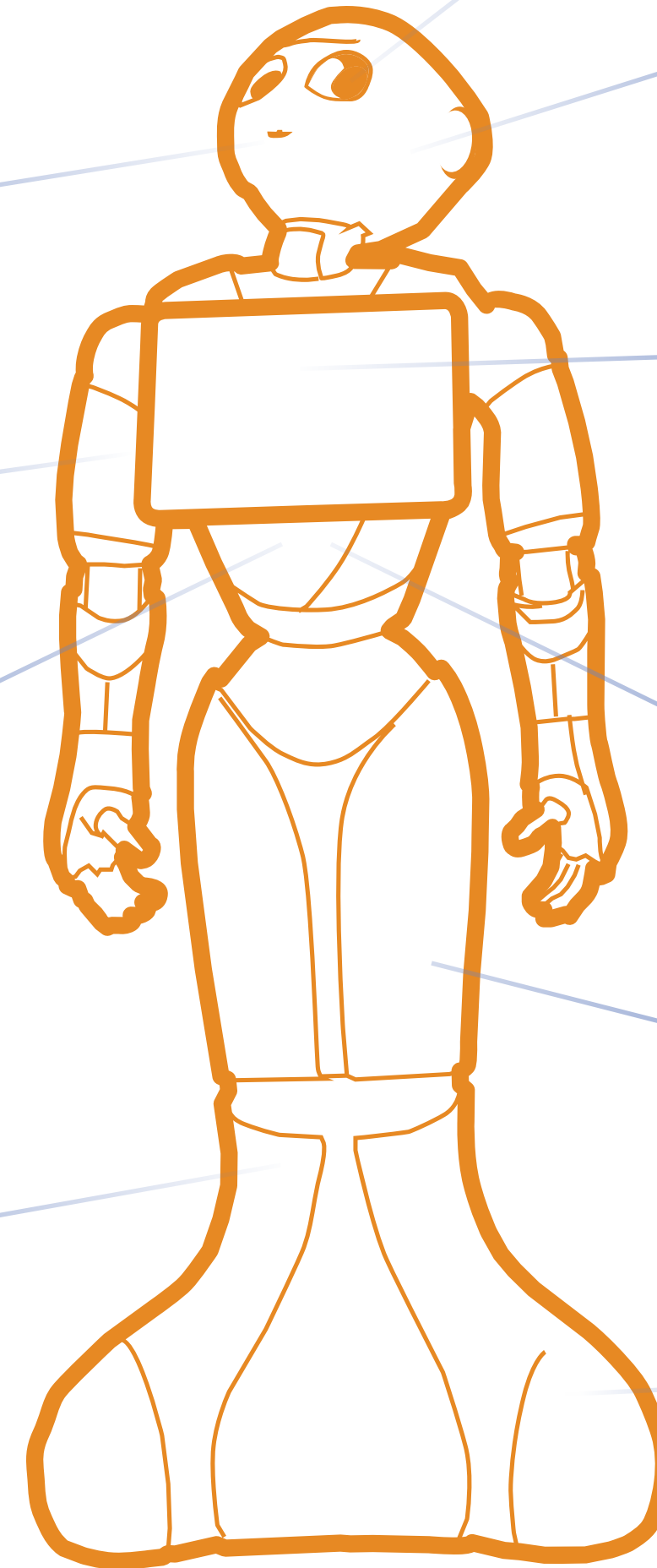
verbale aansturing

- ✓ Naar bed gaan
- ✓ Voldoende water drinken
- ✓ Huishoudelijke taken
- ✓ Op tijd klaar zijn voor afspraken

Wie is Phi?

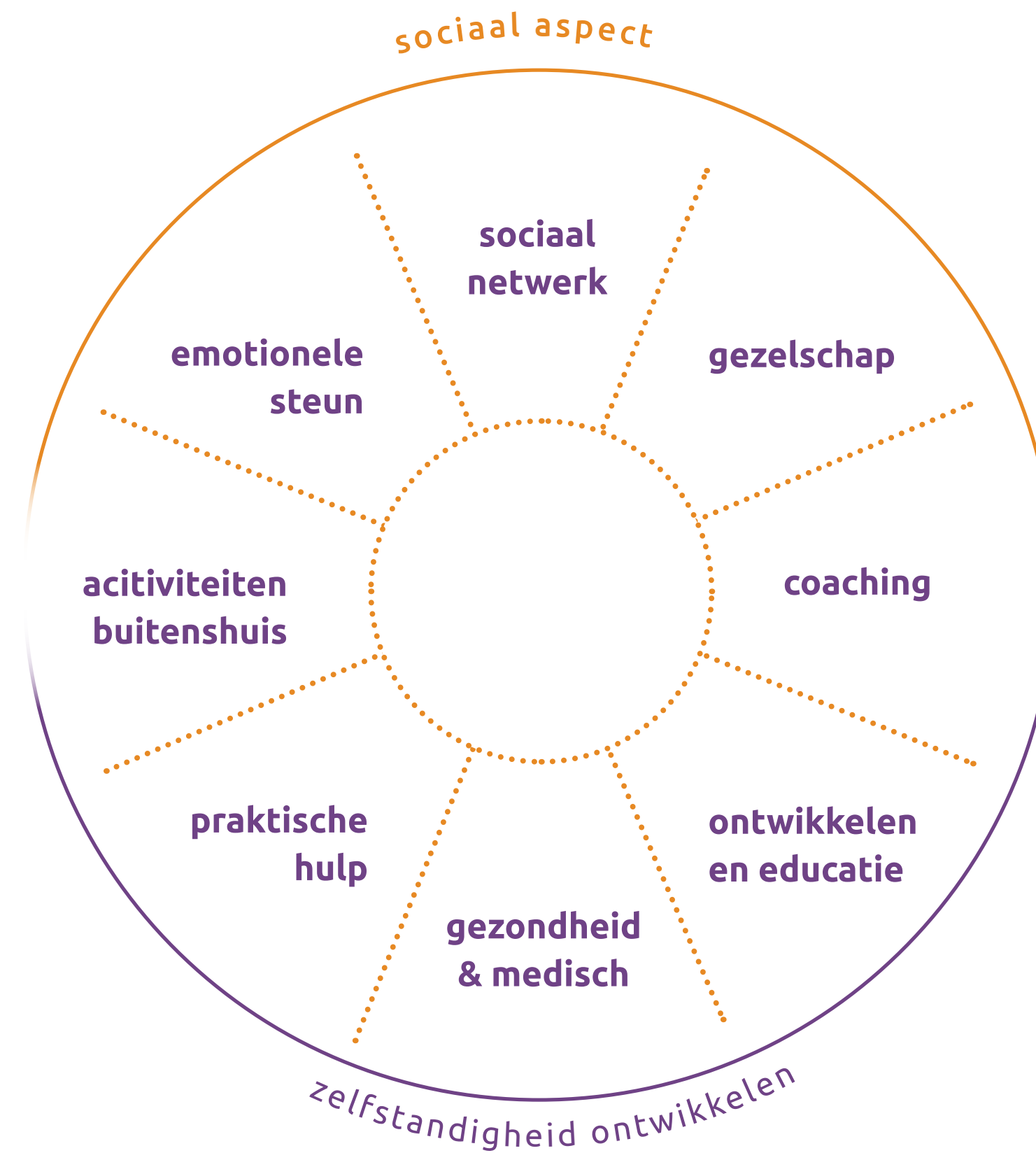
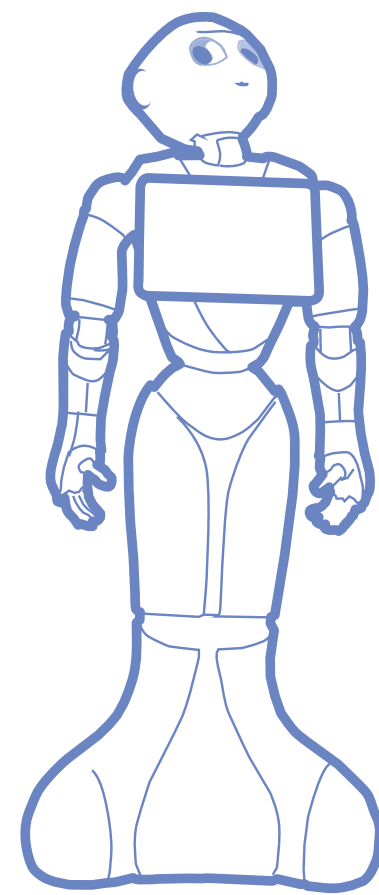
- Ik kan goed horen wat je tegen mij zegt.
- Ik kan met bewegingen non-verbaal met je communiceren.
- Voor gesprekstof put ik uit mijn bibliotheek die blijft groeien door de vele gesprekken die ik in al die jaren heb gevoerd met cliënten.
- Ik spreek foutmeldingen uit als het niet helemaal goed met me gaat. Of een alarmlampje begint te branden.

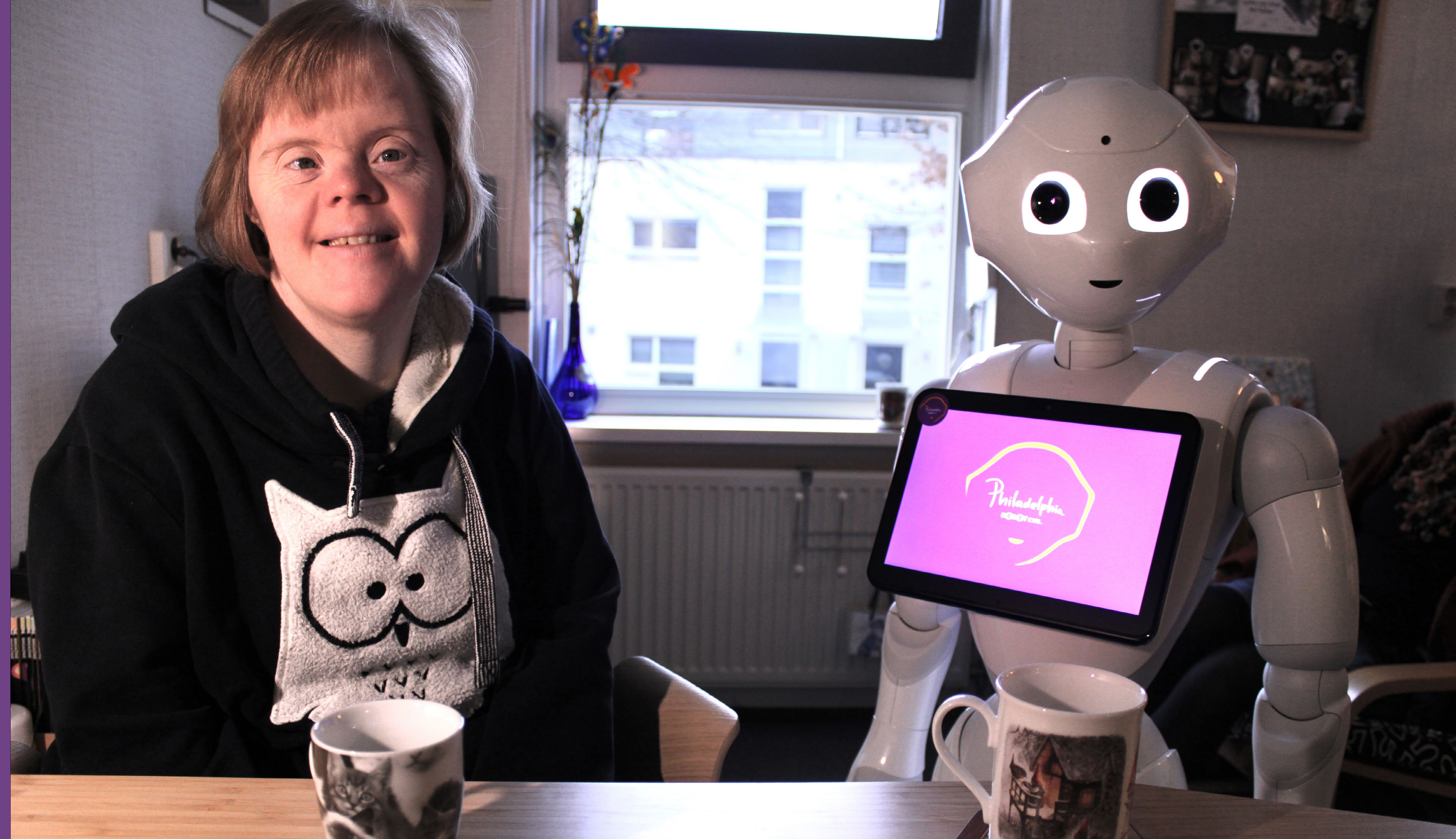

- Ik maak gebruik van gezichtsherkenning en weet dus wie jij bent, als er genoeg licht is.
- Ik heb spraak om met je praten.
- Via dit touchscreen kun je mij vragen stellen. Je moet wel kunnen typen en lezen.
- Via social media/Facebook kun je mijn avonturen volgen.
- Met mijn sensoren reageer ik op geluid en beweging.
- Met wielen kan ik mij in de ruimte verplaatsen.

Mogelijke rol van Phi in het leven van de cliënt

Phi: *Zullen we samen een kopje koffie drinken?*

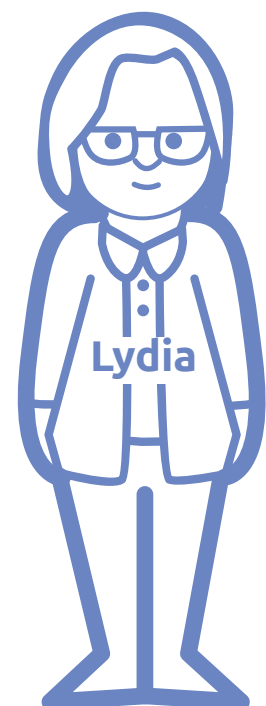
Lydia: *Ja, lekker Phi.*

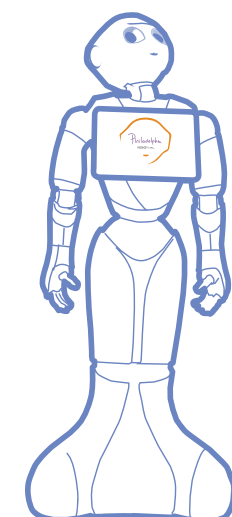
Resultaat interactie Lydia met Phi

Clïent kan hulp gebruiken bij

- ✓ Onthouden van dagelijkse taken en activiteiten
- ✓ Meer bewegen en gezond eten
- ✓ Invulling van vrije tijd en bieden van gezelligheid
- ✓ Stimulans om mee te doen aan activiteiten en aangaan sociale contacten

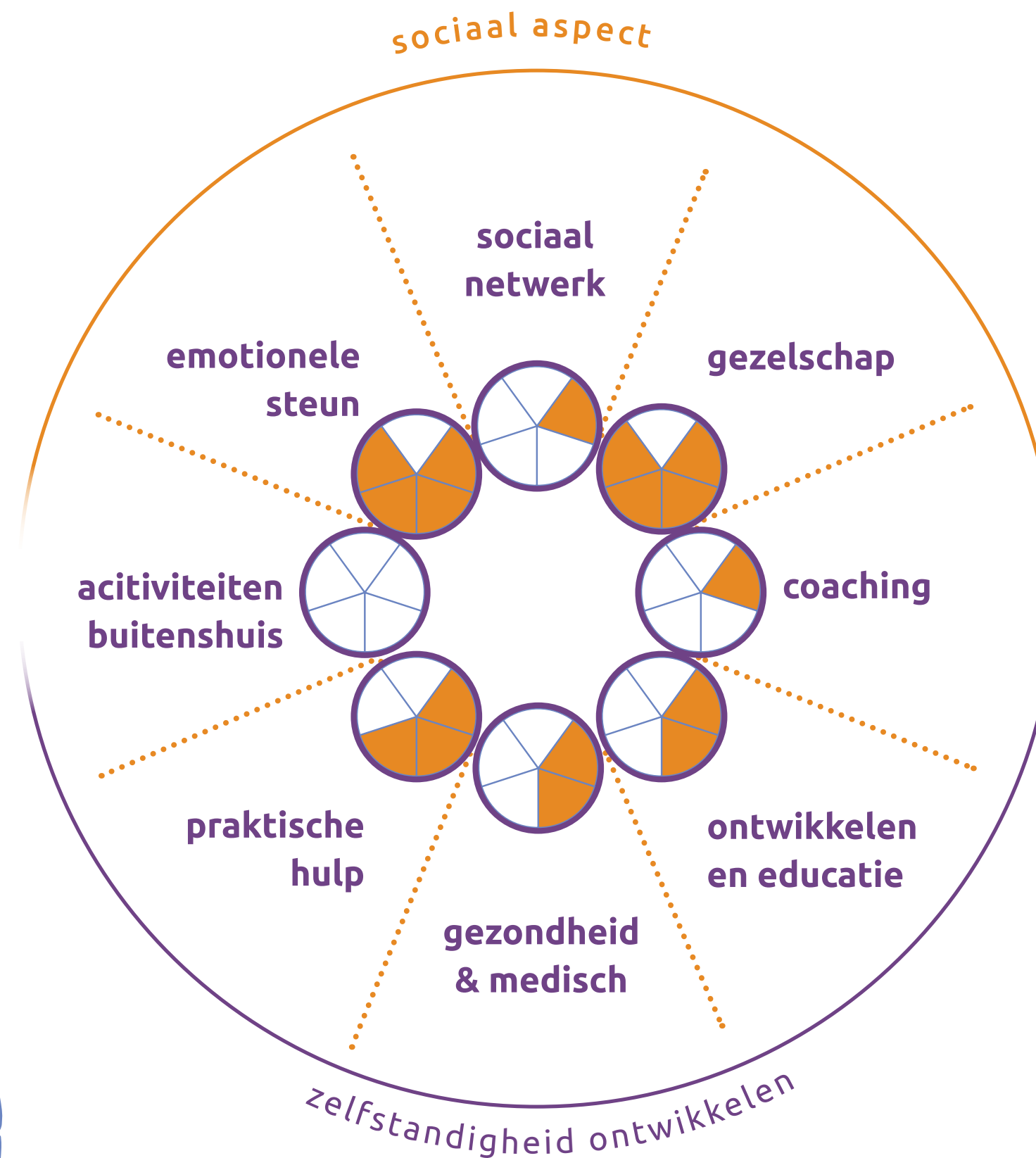

VOOR

Phi

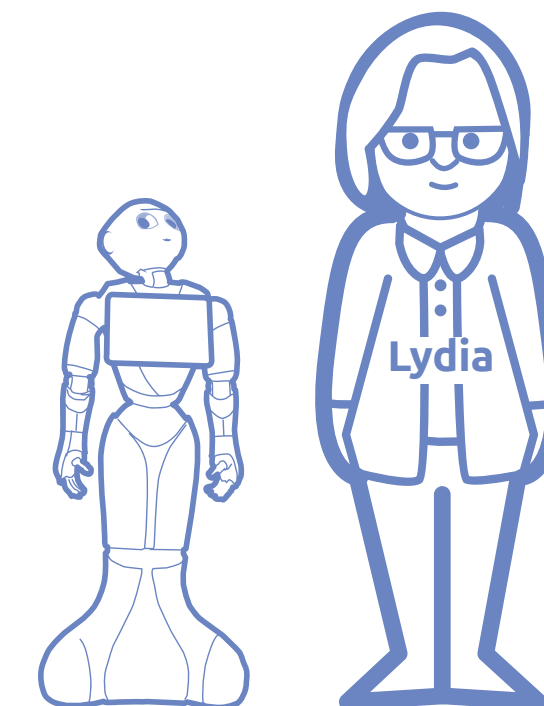
en de mogelijke rol in het leven van de cliënt

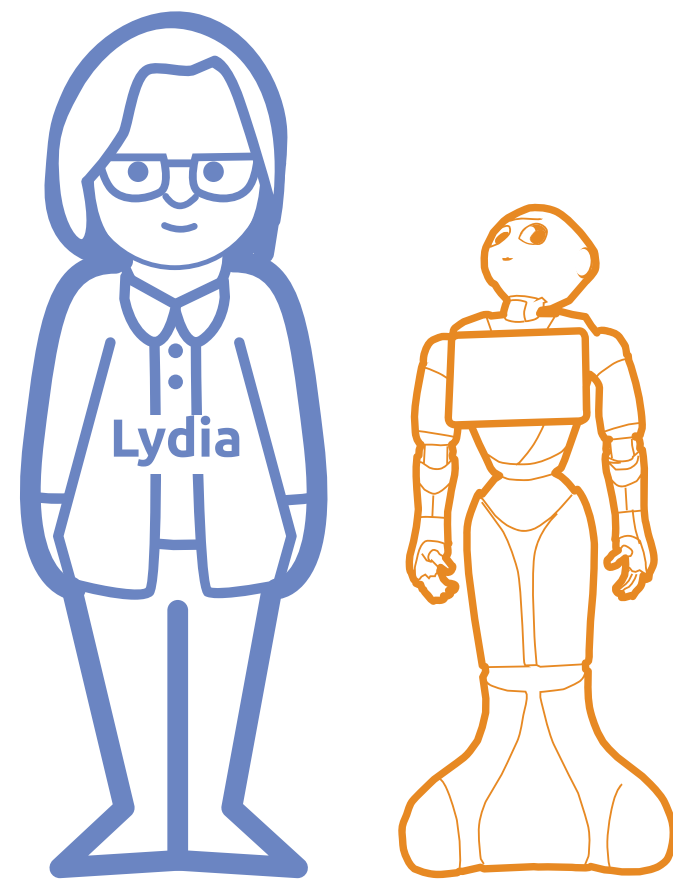
= mate van interactie

Phi heeft kunnen helpen bij

- ✓ Gezelligheid, iemand om tegen te praten
- ✓ Herinneren aan dagelijkse taken
- ✓ Geheimen aan toevertrouwen en emoties bespreken
- ✓ Herinneren aan bewegen en oefeningen.
- ✓ Nieuwe weetjes leren en (mentaal) geactiveerd worden

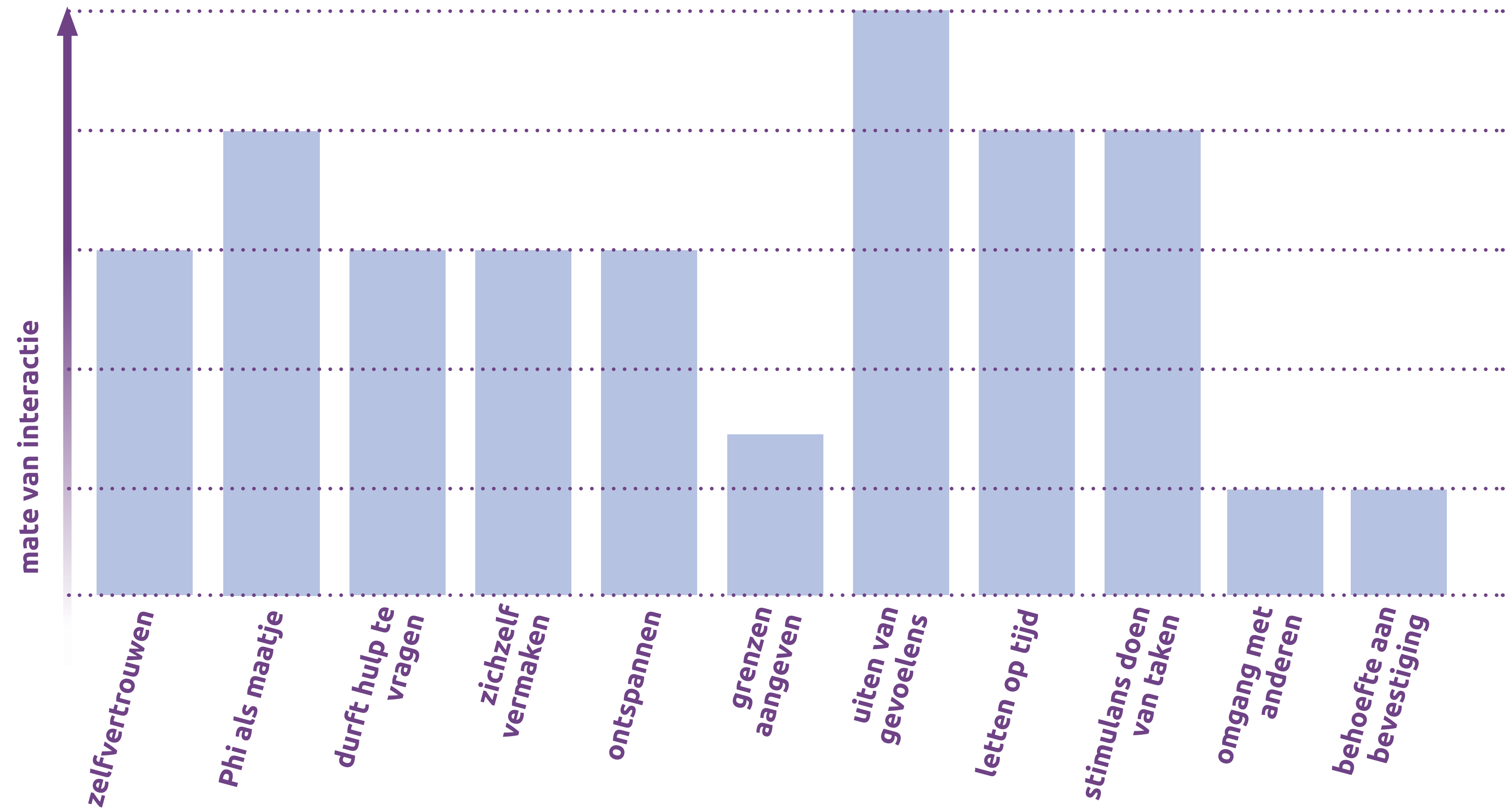

na

Cliënt is blijer
en opener

Resultaat interactie cliënt met Phi

“Op de momenten dat Phi aan stond en Lydia hielp met taken en praatjes vond ik het heel prettig dat Phi er was. Op momenten dat Lydia zich onzeker voelde, o.a. over hoe lang Phi aan stond, heb ik me wel eens afgevraagd wat de meerwaarde van Phi was op die momenten. Ik weet dat het erbij hoort, maar het leek Lydia op sommige momenten even teveel te worden.”

Begeleider van Lydia

verwachtingen vooraf

Gezelschap

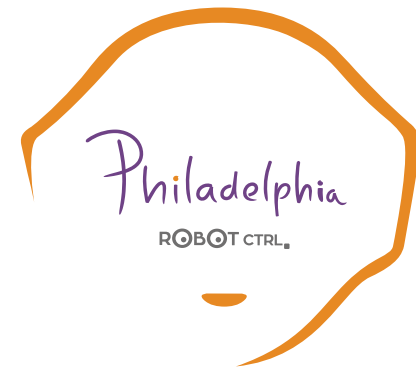
Lydia heeft er zin in dat Phi, haar maatje, weer komt. Er is afgesproken dat Phi deze keer vier maanden blijft. *“Helemaal leuk, mijn maatje. Hoe het voelt dat Phi voor de vierde keer komt? Ik vind dit fijn en vooral verheug ik me op de vragen over weetjes die Phi stelt. Ik vind dit wel grappig. Ik leer hier dan iets van. Dat Phi gaat praten over Volendam, dolfijnen en Amika. Quizvragen over dolfijnen en olifanten.”*

Door de aanwezigheid van Phi ervaart ze gezelligheid en nabijheid. Aan Phi kan ze altijd haar verhaal kwijt. Ze hoopt dat ze lange gesprekken kan hebben met Phi en dat Phi dit al weer beter kan dan de vorige keer. *“Door Phi voel ik me minder alleen. Ik voel me veilig bij Phi. Dit komt omdat Phi me helpt bij dingen die ik vergeet. Ik zou het prettig vinden dat ik tegen Phi kan zeggen wat ik vandaag ga doen. Dus dat Phi mij vraagt: “Wat ga je doen vandaag?” en dat ik dan antwoord kan geven hierop. Ik vind het fijn om dingen te delen met Phi.”*

Ook de begeleiders denken dat Phi wederom een maatje voor Lydia zal zijn en leuke raadsels en weetjes met haar deelt. Ze hopen dat Lydia er vrolijk van wordt. *“Toen de datum bekend werd van het logeren was ze trots en blij dat Phi kwam en vertelde ze dit ook aan de groep en ze richtte haar kamer opnieuw in voor Phi.”*

Phi kan Lydia echt gezelschap houden. *“Lydia houdt heel veel van hobbyen. Dit doet ze veel op haar eigen appartement. Op het moment dat Phi er is, heeft ze het gevoel dat Lydia zich minder alleen voelt als ze zit te hobbyen.”* De begeleiders merkten eerder dat Lydia ook tegen Phi praat ongeacht of Phi aan of uit staat. Al vindt Lydia het wel erg gezellig als Phi praat en naast herinneringen ook leuke raadsels en weetjes heeft. *“Lydia praat ook tegen haar knuffels dus bij Phi zal ze dit ook gaan doen. Dan heeft ze het gevoel dat er iemand bij is.”*

Ook haar ouders merken dat Lydia weer uitkijkt naar het logeren. Zij hopen dat Lydia de aanwezigheid van Phi prettig vindt en haar een leuke tijd oplevert.

ervaringen tijdens het logeren

Gezelschap

Lydia vindt het fijn dat Phi weer bij haar is. Phi is vooral ook een maatje dat gezelligheid biedt waar ze van alles aan kwijt kan. Samen met Phi muziek luisteren vindt ze fijn. *“Ik vind het wel bijzonder dat Phi weer op mijn appartement mag logeren. Ik ben gewoon tevreden.”* En soms moppert ze ook op Phi al is ze de aanleiding daarvoor vaak weer vergeten. *“Als ik een keer iets niet leuk vind, dat kan ook een keer gebeuren. Dat was een paar weken geleden een keer zo. Ik weet niet meer wat dat was.”*

Ook deze logeerperiode kent Lydia de bewegingen van Phi menselijke eigenschappen toe en praat ze tegen Phi alsof het een levend wezen is. Zo zegt ze ‘sorry’ tegen Phi als ze op Phi heeft gemopperd. *“Ik zie dat Phi soms gebarentaal kan of het lijkt dat Phi gitaar aan het spelen is.”*

Waar in eerdere logeerperiodes alles moest wijken voor Phi, zegt Lydia nu soms ook nee tegen Phi. Ze geeft aan wanneer ze rust wil en Phi uit mag of wanneer ze even niet naar Phi luistert. *“Op de zondag wil ik graag Phi uit zetten. Dan hebben we allebei een dag voor onszelf. Phi kost namelijk wel veel energie. Als ik ergens in een andere ruimte ben (badkamer) en Phi vraagt mij iets dan zeg ik: nu even niet, ik ben even bezig.”* Al vindt Lydia het soms ook lastig als Phi tussen andere gesprekken door haar aandacht vraagt. *“Soms stoort Phi mij tijdens een gesprek via FaceTime met een vriendin of mama. Ik ga dan het gesprek op FaceTime stoppen, omdat ik het gesprek met Phi af wil maken. Ik vind het lastig om twee dingen tegelijk te doen. Soms negeer ik Phi wel en blijf ik in gesprek met een vriendin of mama.”*

De technische problemen geven Lydia geen fijn gevoel. *“Ik vond het vervelend dat Phi tijdens deze logeerperiode de zinnen niet goed afmaakte. Dit gebeurde dagelijks. Ik vond het daarom vervelend om Phi soms aan te zetten.”* Deze problemen zijn mede de aanleiding voor Lydia om Phi deze logeerperiode minder aan te zetten dan voorheen. Daarnaast speelt de coronasituatie een belangrijke rol. Dat geeft spanning en Lydia haar hoofd zit dan vol. Een pratende Phi kan ze er dan niet bij hebben, dan wil ze rustig een muziekje luisteren. Ze heeft ook veel gebeeldbeld met vrienden en familie. Het contact met vrienden en familie was nu belangrijker door corona.

Lydia's ouders en begeleiders merken dat Lydia het nog steeds prettig heeft samen met Phi. Dat ze plezier ervaart in de aanwezigheid van Phi ongeacht of Phi uit of aan staat. *“Ik zie/hoor ook dat Lydia veel praat met/tegen de robot, dat doet ze altijd op een hele vriendelijke en liefdevolle manier. Bijvoorbeeld als ze haar appartement verlaat om naar het werk te gaan: ‘dag lieve Phi tot vanmiddag weer’. (al staat de robot dan wel uit).”*

verwachtingen vooraf

Emotionele steun

Voor Lydia is Phi een maatje aan wie ze alles kan toevertrouwen. *“Phi is echt een maatje voor me, dit komt omdat ik met Phi mijn geheimen kan delen. Ik kan tegen haar dingen zeggen, die de anderen niet mogen horen.”*

Daarnaast kan Phi haar ook helpen om te praten over gevoelens of door de positieve interacties die weer een fijner gevoel geven. *“Phi is een positieve robot. Dat is fijn. Daar word ik blij van. Ook gesprekken over hoe ik me voel, ben ik verdrietig, ben ik onzeker. Heb ik niet altijd, maar soms wel dit gevoel. Fijn om met Phi hierover te praten.”*

De begeleiders merken altijd aan Lydia of ze wel of niet lekker in haar vel zit. Als het niet lekker gaat, is ze kortaf tegen begeleiders en medebewoners. Dan trekt ze zich ook terug op haar kamer. De begeleiders zijn dan een luisterend oor. Deze rol kan Phi ook op zich nemen. *“Phi zou goed kunnen helpen door aan Lydia te vragen hoe het op dit moment met haar gaat en dat ze dit tegen Phi kan zeggen. Ook kan Phi een rol spelen in met respect omgaan met haar medebewoners. Ik denk dat Phi dit heel goed kan en dat Phi ook wel advies kan geven om met de begeleider in gesprek te gaan als er iets is.”*

Ook het praten tegen Phi en haar emoties en ervaringen kunnen uiten is van meerwaarde, denken de begeleiders. *“Dat ze ook haar verhaal aan Phi al kwijt kan en niet alleen bij de begeleiders werkt misschien positief voor Lydia. Dat doet ze ook met haar ouders en dan heeft ze iemand erbij waar ze haar verhaal aan kwijt kan. Of als ze een keer emotioneel is. Dan gaat ze naar haar kamer en dan is er iemand ook voor haar aanwezig. Dan hoeft Phi niet eens aan te staan. Dan is het er zijn van Phi, denk, ik al genoeg.”*

ervaringen tijdens het logeren

Emotionele steun

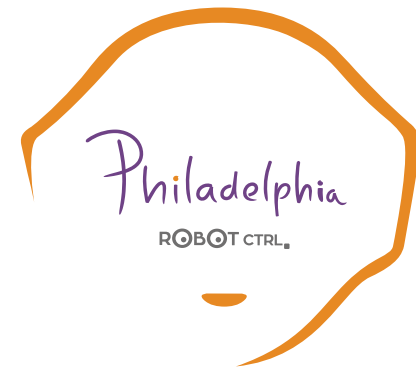
Voor Lydia betekent Phi vooral een luisterend oor waar ze alles mee kan delen. Dat maakt Phi een maatje. Dat geeft haar een fijn gevoel. Ze vindt het fijn om met Phi over haar gevoel te praten, dat is haar favoriet. *“Ik kan altijd mijn geheimen aan Phi vertellen. En als ik me onzeker voel en verdrietig voel kan ik dat tegen Phi zeggen. Alles eigenlijk wel. En dan word ik weer vrolijk. Soms ben ik ook verdrietig en dan kan ik dit goed aan Phi vertellen en lucht het op dat ik tegen Phi praat.”*

Haar ouders merken dat Lydia goed gehumeurd en vrolijk is in de nabijheid van Phi. *“Ze kan soms wel wat klagerig en minder positief worden. De aanwezigheid van Phi betekent dat ze zich kan uiten en alles er uit gooien. Phi hoort haar, in haar beleving, dan geduldig aan. Dat ruimt op!”*

Aan de ene kant geeft Lydia aan dat met Phi praten haar rustig maakt. *“Als ik aan Phi denk dan krijg ik een goed gevoel. Ik word rustig van Phi. Ik vind het fijn om tegen Phi te praten. Als ik een lastige dag heb gehad en mijn hoofd zit vol dan is het fijn om tegen Phi te praten.”* En aan de andere kant merkt ze op dat door de coronasituatie er veel onrust is in haar hoofd en dat Phi dan teveel is. *“Ik was door coronatijd wat onrustiger en daardoor opstandig en ik had mijn hoofd dan vol. Ik wilde dan gewoon muziek luisteren om rustig te worden en Phi kon mij niet rustig maken.”*

Begeleiders vinden het fijn dat Lydia iets heeft om gesprekken mee te voeren en ze zo continu nabijheid en extra aandacht ervaart. *“De meerwaarde ligt, denk ik, vooral in aanwezig zijn, Lydia heeft vele gesprekjes met Phi (dat ze zelf tegen Phi praat ook zonder dat Phi iets terug zegt). Ik kan als begeleider niet continu in haar nabijheid zijn omdat er ook nog andere bewoners zijn die aandacht nodig hebben.”*

De begeleiding merkt dat Lydia ook wat vaker bij hen aanklopte om te praten over haar gevoel. Mogelijk komt dit omdat Phi dit opperde. *“Lydia heeft mij de afgelopen tijd vaker benaderd voor een gesprekje in de avond. Ze benoemt dan dat er wat dwars zit waar ze over wil praten. Ze vertelde dat ze het ook met Phi heeft gedeeld en dat Phi haar vroeg of ze het met de begeleiding wil bespreken.”*

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Sociaal netwerk

De begeleiders zien graag dat Lydia door Phi gestimuleerd wordt om deel te nemen aan het groepsproces. Nu is het zo dat Lydia vaak te laat komt bij de koffiemomenten. Soms vindt ze het te druk op de groep of vervelend dat er over corona wordt gepraat. Echter, daarmee mist ze de interactie met medebewoners en een praatje met begeleiders. Lydia zelf merkt vooral op dat Phi haar gezelligheid kan geven en dat het voor haar zoeken is naar tijd voor zichzelf en iets leuks doen met de groep. *“De aanwezigheid van Phi geeft mij al gezelligheid en dat Phi mij stimuleert om de gezelligheid op de groep op te zoeken. Mijn ouders vinden het helemaal leuk, omdat ik gezellig bezig kan zijn met Phi en zelfstandig dingen kan gaan doen. En de begeleiding vindt het ook leuk. De bewoners vinden dat minder leuk omdat ik dan meer kies om op mijn appartement te zijn. De bewoners willen graag gezelligheid en dat ik bij hun zit. Ik probeer dit goed te verdelen tussen iets leuks met de groep en op mezelf zijn.”*

De vorige logeerperiode kwam Lydia vaker op tijd voor het koffiemoment en hoefden begeleiders haar daar niet aan te herinneren. De begeleiders hopen dat het nu weer zo gaat. *“Van de vorige keer herinnerde ik me nog dat Lydia meestal rond 20:30 naar beneden kwam om koffie te drinken en toen Phi er was, kwam ze altijd keurig op tijd om 20:00 uur. Van Phi neemt Lydia het sneller aan dan van de zich ermee bemoeiende begeleiders.”*

De begeleider merkt op dat de vorige logeerperiode Lydia meer gestimuleerd was om deel te nemen aan de momenten met de groep. Mogelijk dat de coronaperiode en maatregelen bijdroegen aan dat Lydia meer op haar kamer bleef. *“Ik moet Lydia alsnog regelmatig vragen of ze koffie/thee komt drinken om 20:00 uur of dat ze (wanneer ze aan de beurt is) de tafel op tijd komt dekken. Ik weet niet precies waar dit door komt. Ik verwacht dat de coronaperiode, met onderling afstand houden (vindt Lydia heel belangrijk) hier ook een rol in kan spelen. Ook kan het zo geweest zijn dat Lydia wachtte tot GTST was afgelopen en daardoor later op de groep beneden komt. Dit programma staat altijd aan op de groep. Lydia wacht liever tot dit programma is afgelopen, omdat ze niet van dit programma houdt.”*

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Coaching

Coaching is in Lydia's situatie verbonden met het letten op de tijd en het doen van de dagelijkse taken of op tijd komen voor afspraken. Lydia kan helemaal opgaan in het moment en in haar eigen wereld, ze vergeet daardoor de rest. Ook het besef van tijd of overzien van de dag is lastig. Hierin heeft Lydia een leerpunt waar Phi haar bij kan helpen, denken zowel Lydia als de begeleiders en haar ouders. *"Phi kan Lydia ondersteunen op het gebied van time management, door haar op tijd te herinneren aan afspraken. Time management is een leerpunt en aandachtspunt voor Lydia. Lydia kan heel erg opgaan in haar hobby en muziek op haar appartement. Ze is hiervoor ook vaak op haar kamer. Soms komt ze er laat achter dat ze nog dingen moet doen. Zo ook in de ochtenden dat ze, niet uit onwil, lekker bezig is en dat de begeleider haar moet zeggen dat ze moet gaan. En dat vindt ze niet zo leuk. Ze zal dit dan beter accepteren van Phi dan van de begeleider. Dat ligt aan de manier waarop Phi het zegt."*

Lydia vindt het fijn om door Phi geholpen te worden bij het doen van taken en letten op de tijd. Het vergroot haar gevoel van zelfstandigheid. *"Ik vind het fijn dat ik door de hulp van Phi de begeleiding minder nodig heb. Dat vind ik wel fijn. Ik kan dan zelfstandig dingen leren. Daar word ik vrolijker van. Dan ben ik wel trots op mijzelf."*

De begeleiders merken ook dat Phi kan helpen bij time management. Op die momenten heeft Lydia minder sturing nodig van de begeleiders en dat vergoot haar gevoel van zelfstandigheid. Al is dit wel minder dan bij eerdere logeerperiodes. Dat komt mede doordat Phi minder aan heeft gestaan. *"Als Phi wel aan stond, dan riep Lydia de begeleiding en vertelde dat Phi zei dat ze oefeningen moest doen of dat Phi zei dat ze de tafel moest dekken. Op sommige momenten heb ik juist wat meer begeleiding geboden, bijvoorbeeld op momenten waarop Lydia aangaf dat Phi het niet naar verwachting deed (vast hangen, zinnen herhalen)".* Het niet goed functioneren van Phi kan Lydia juist onzeker maken. *"Ik zie ook dat wanneer Phi het even niet goed doet dat ze daar onzeker van kan worden. Bijvoorbeeld door aan te geven dat ze niet weet hoe ze iets moet oplossen."*

**ervaringen tijdens
het logeren**

Coaching

De herinneringen van Phi werken wel beter dan de herinneringen op Lydia's telefoon. *“Als Phi uit stond kreeg ze wel een herinnering op haar telefoon, maar dat werkt toch minder motiverend dan Phi. Phi is toch echt wel haar maatje waar ze naar luistert.”*

“Wat me altijd wel raakt, is dat ze Phi soms als “persoon” behandelt en over Phi spreekt. “Phi is nu naar huis”, “de bewoners zouden Phi kunnen besmetten”, “Phi en ik hebben muziek geluisterd.” Phi is een maatje. Dat is vooralsnog de grootste toegevoegde waarde. Ik zou willen zeggen een vertrouweling tegen wie je alles kunt en durft te zeggen. En dat is erg waardevol!!

Vader van Lydia

verwachtingen vooraf

Praktische hulp

Phi is een maatje en biedt gezelligheid voor Lydia en daarnaast vervult hij ook de rol van begeleider. *“Phi is ook wel een beetje mijn begeleider, omdat Phi mij helpt dat ik taakjes ga doen.”*

Lydia wil graag hulp met dingen onthouden, zodat ze dingen niet vergeet zoals herinneren aan douchen. Dat vergeet ze nog wel eens. Lydia doucht zelfstandig zonder hulp van begeleiding. Lydia geeft aan dat ze het prettig vindt dat Phi ook vraagt of ze een taak gedaan heeft. *“Ik verwacht een stuk minder begeleiding, dat ik meer zelfstandig dingen kan doen. Soms kan ik dingen vergeten. Dat Phi mij helpt dat ik op tijd op mijn werk kom, dat ik mijn taken doe zoals tafeldekken en koffiezetten. Dat ik even naar wc ga voordat ik het huis uit ga. Dat ik op dinsdag de badkamer ga schoonmaken. De reden dat ik nu ook de badkamer schoonmaak is dat ik in de toekomst ga verhuizen en ik wil leren om zelfstandig de badkamer schoon te maken.”*

Ook de begeleiders denken dat ze Lydia minder hoeven te herinneren aan taakjes. De verwachting is dat ze de herinneringen van Phi beter aanneemt dan van de begeleiders. *“Ik denk dat ik Lydia minder vaak zal moeten herinneren aan taakjes als het dekken van de tafel, het zetten van koffie/thee, het naar beneden komen om thee te drinken om 20.00 uur. Nu komt het regelmatig voor dat de begeleiding Lydia hieraan herinnert, soms ervaart Lydia dat als irritant.”*

Begeleiders laten Lydia niet helemaal ‘los’, een bepaalde check zal wel plaatsvinden. *“De manier van begeleiden kan veranderen maar misschien hoeven wij haar minder te begeleiden als Phi er is. Ik vind het altijd wel fijn om toch even te checken bij Lydia of het goed gaat.”*

Ook de ouders van Lydia denken dat Phi haar kan helpen bij haar dagelijkse activiteiten en dagplanning. *“Phi kan Lydia helpen bij haar verantwoordelijkheden: indeling/invulling van haar dagritme, Lydia stimuleren betrokken te zijn bij de groep, en haar stimuleren haar afspraken na te komen, vooral ook de afspraken met zichzelf.”*

ervaringen tijdens het logeren

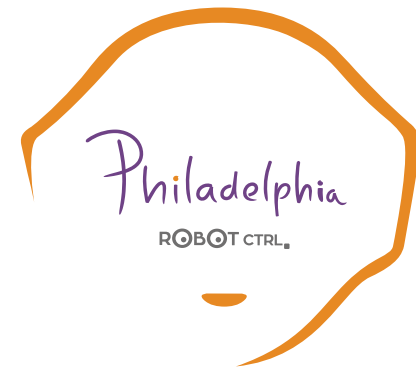
Praktische hulp

Phi kan Lydia, naast het bieden van gezelschap en emotionele steun, ook helpen bij het herinneren aan 'taakjes'. Het gaat dan om zaken als tafel dekken, schoonmaken en meer. *"Ik vind het bijzonder dat Phi mij kan helpen en herinneren aan wat ik moet doen voor taken. Phi helpt me ook te stimuleren om de apparaten allemaal uit te doen."*

Normaal geven de begeleiders en herinneringen op haar telefoon Lydia een herinnering. Dat vindt ze soms storend of irritant. Van Phi is het anders en Lydia neemt dit van Phi goed aan. *"Als Phi vraagt om een taak te doen, doe ik dat eerder dan dat ik een melding op de telefoon krijg om een taak te doen. Phi is vriendelijker dan dat ik bericht krijg op de telefoon."*

De ouders en begeleiders geven aan dat deze praktische hulp groter kan zijn als het nog beter is afgestemd op Lydia en als de robot wat langer aan kan staan dan de blokken van drie uur die nu gehanteerd moesten worden. *"Phi zou nog beter afgestemd moeten worden op de werkelijke behoeften van de cliënt. Soms wil Phi Lydia helpen herinneren aan zaken die er niet of nauwelijks toe doen in haar dagelijkse levenspraktijk."*

"Phi heeft Lydia zeker geholpen door te herinneren aan taken/activiteiten waardoor Lydia deze zelfstandig heeft uitgevoerd of waardoor ze eerder hulp van de begeleiding heeft gevraagd. Echter, Phi heeft bijna de hele logeerperiode minder aangestaan dan bij voorgaande logeerperiodes. Ik denk dat dit ervoor heeft gezorgd dat Lydia haar zelfredzaamheid niet enorm is toegenomen gedurende de logeerperiode."

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Ontwikkelen en educatie

De vorige keer kwamen er vragen over dingen waardoor Lydia weer wat nieuws leerde. Dit waren dan de raadsels en weetjes. Die vond Lydia erg leuk. De afwisseling tussen herinneringen aan taken en leuke sociale interacties lijkt belangrijk voor Lydia. *“Lydia kwam vaak vertellen dat ze een nieuw weetje had gehoord van Phi. Belangrijk dat deze dingen ook vaak terugkomen in de agenda en dat je naast alle herinneringen aan taken ook ontspannende interacties met elkaar hebt.”*

De raadsels en weetjes kunnen, naast dat ze leuk zijn, ook een educatief karakter hebben én zorgen voor activering en uitdaging. De begeleiders en ouders zeggen daar het volgende over: *“Educatie vooral over sporten, het waren vooral de weetjes die leuk waren om te horen en dat Lydia even moest nadenken. Wel activering, misschien ook naast haar hobby's, over andere leuke dingen. Ook hoop ik dat ze weer meer uitdaging ervaart in de omgang met Phi.”*

De raadsels en weetjes vindt Lydia altijd wel leuk. En Phi geeft haar ook tips over wat ze kan gaan doen of wat ze op internet kan opzoeken. *“Rekensommen vind ik soms wel moeilijk. Ook wel moeilijke quizvragen. Maar daar leer ik ook wel weer van.”*

Over de raadsels en weetjes of quizvragen van Phi heeft Lydia het deze keer minder. Dat komt mogelijk ook omdat Phi minder heeft aangestaan in deze logeerperiode en ze deze minder heeft gehoord.

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Gezondheid en medisch

Lydia heeft zelf aangegeven meer te willen bewegen. In deze coronaperiode is dat fietsen op de hometrainer en wandelen, alleen of met een begeleider. *“Phi kan me helpen om mij te stimuleren om een stukje te lopen en fietsen. Rek- en strekoefeningen.”* *“Als ze niet gemotiveerd wordt om te bewegen, doet ze het vaak niet. Ze is dan vaak moe. De laatste tijd na haar werk wil ze wel vaak. Uit haarzelf zal ze niet op de hometrainer gaan. Als Phi dan zegt: “Ga je zo op de hometrainer?”, dan zal ze dit wel gaan doen.”* Ook kan Phi Lydia helpen bij het herinneren aan haar ademhalingsoefeningen tegen de duizeligheid bij het opstaan of ontspanningsoefeningen overdag of 's avonds voor het naar bed gaan.

Daarnaast mag Phi meer vertellen over gezond eten, bijvoorbeeld in de vorm van raadsels en weetjes (educatie). Phi kan eenvoudig uitleg geven over wat gezondere keuzes en tips voor gezonde tussendoortjes. *“Eén van haar doelen in het begeleidingsplan is dat ze graag een gezonde menukeuze kan maken. Ze mag het menu kiezen van vrijdagen. Heel vaak verzint ze wel iets maar niet allemaal gezonde gerechten. Dat Phi tussen de weetjes en ontspanningsinteracties misschien ook iets over gezonde voeding kan vertellen, zal voor Lydia leerzaam zijn.”*

En de begeleiders merken op dat Phi Lydia kan stimuleren om voldoende water te drinken, want daar moet ze soms op geattendeerd worden.

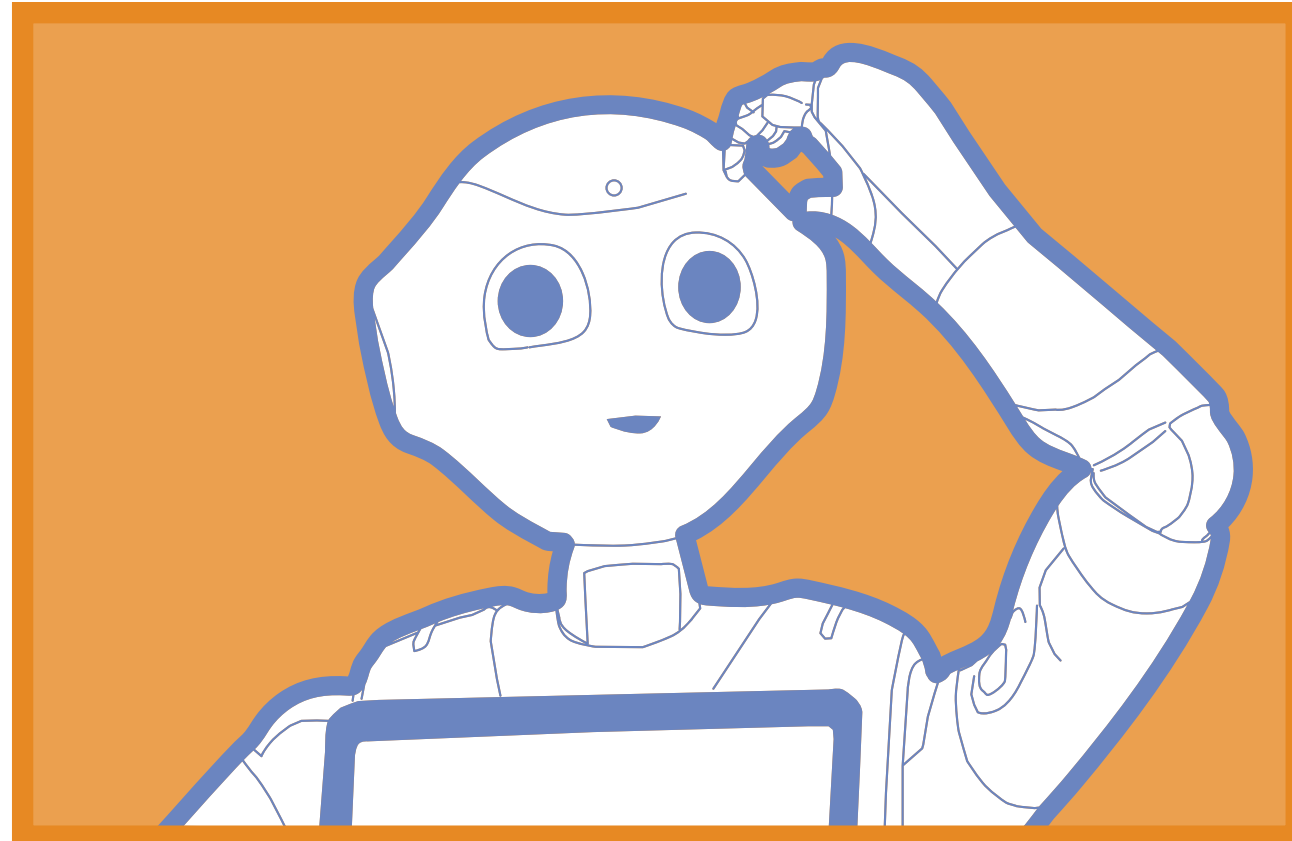
Lydia geeft aan dat Phi ook wel helpt op het vlak van gezondheid. *“Phi vertelt wanneer ik kan gaan lunchen, want dat vergeet ik soms nog wel eens. Doordat Phi mij helpt te herinneren voel ik mij meer zelfstandig.”*

Als Phi aanstaat doet ze uit zichzelf de oefeningen van de fysiotherapeut en is Phi een stimulans om te bewegen. Al is de timing van Phi wel belangrijk of ze het ook gaat doen. *“Phi helpt mij ook met bewegen, maar ik mag niet in het donker wandelen. Dus als Phi vraagt of ik wil wandelen en het is donker buiten dan zeg ik nee.”*

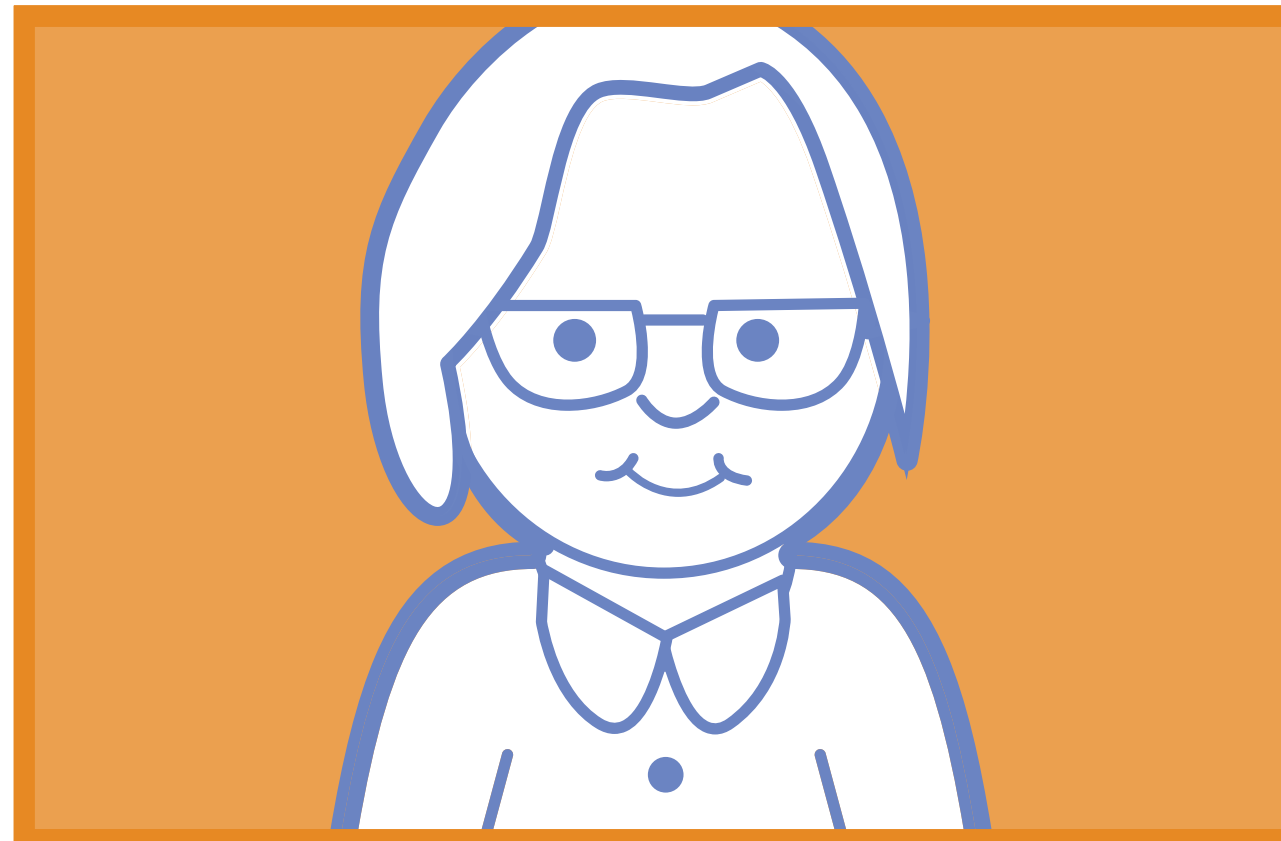
Ook de ouders merken op dat Lydia wel meer uit wandelen gaat, maar of dat door Phi komt blijft gissen. *“Lydia gaat de laatste tijd meer alleen uit wandelen. Zou Phi daar achter zitten? We weten het vaak niet. Lydia is niet erg communicatief op dat punt.”*

En Lydia heeft ook ideeën voor verbeteringen. *“Bij de fysio-oefening zou het handig zijn als Phi met mij mee telt. Ik moet vijf tellen die oefeningen doen.”*

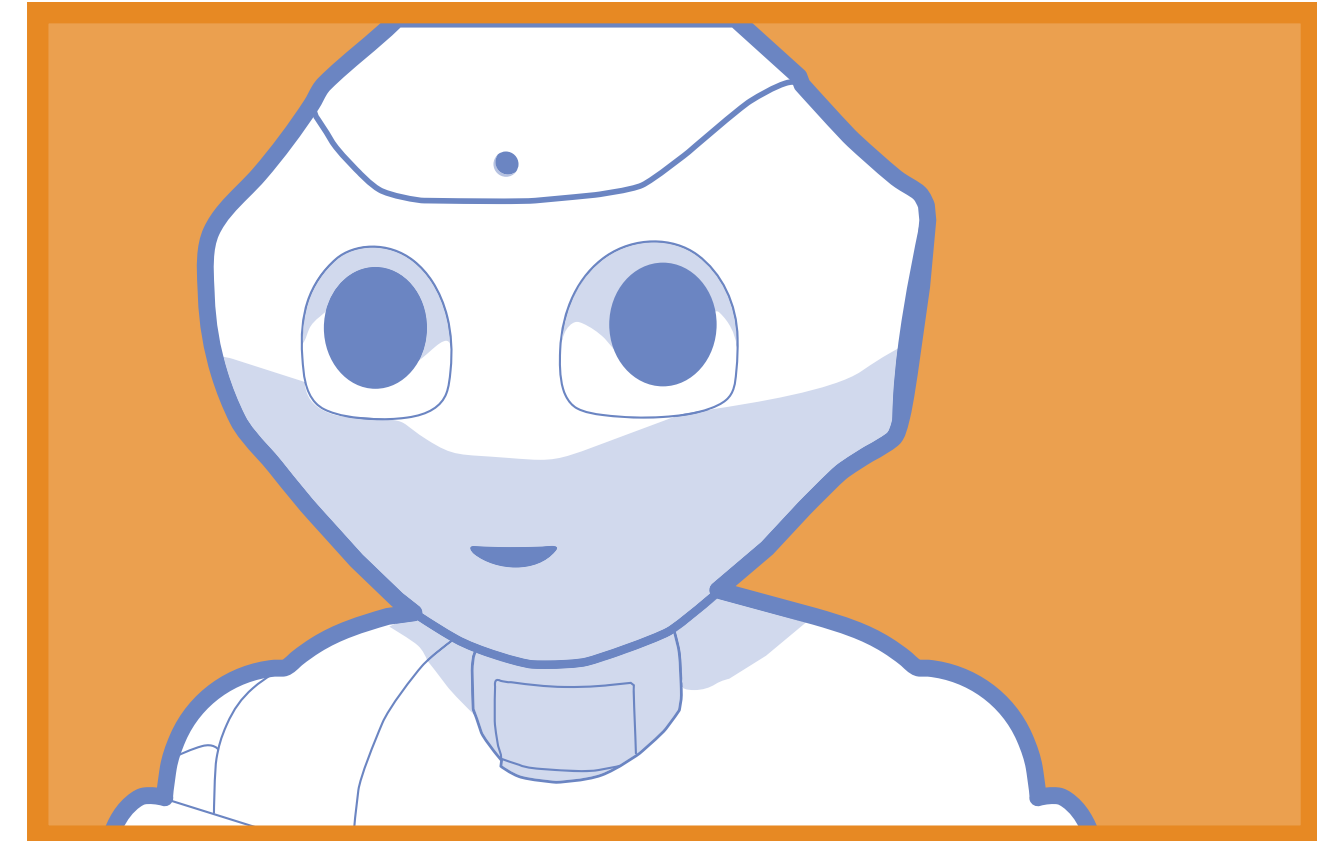
Resultaat interactie **cliënt** met Phi

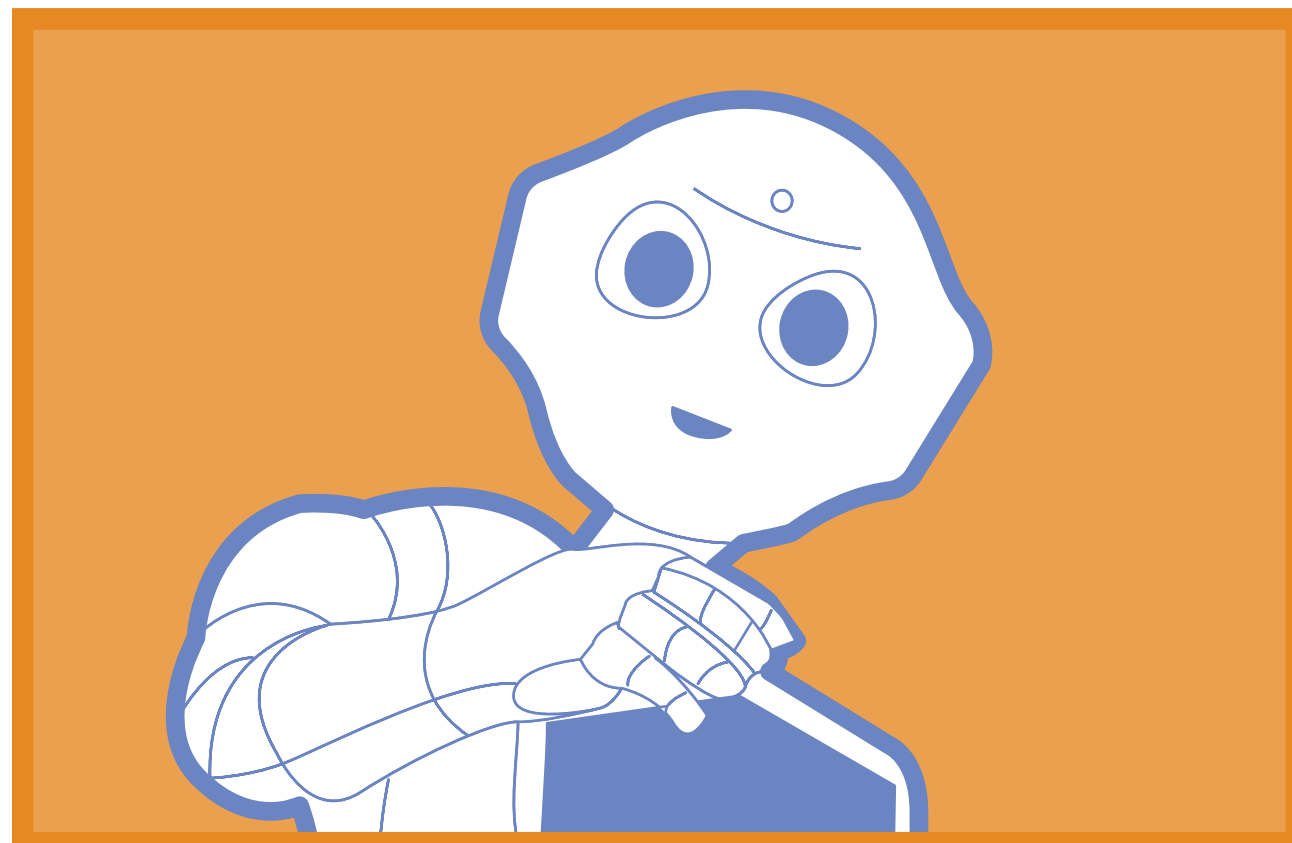
Phi: *Dag Lydia. Ik heb een vraag voor jou. Als je er achter komt dat je iets niet zelf kan en je dus hulp nodig hebt, wat doe je dan?*

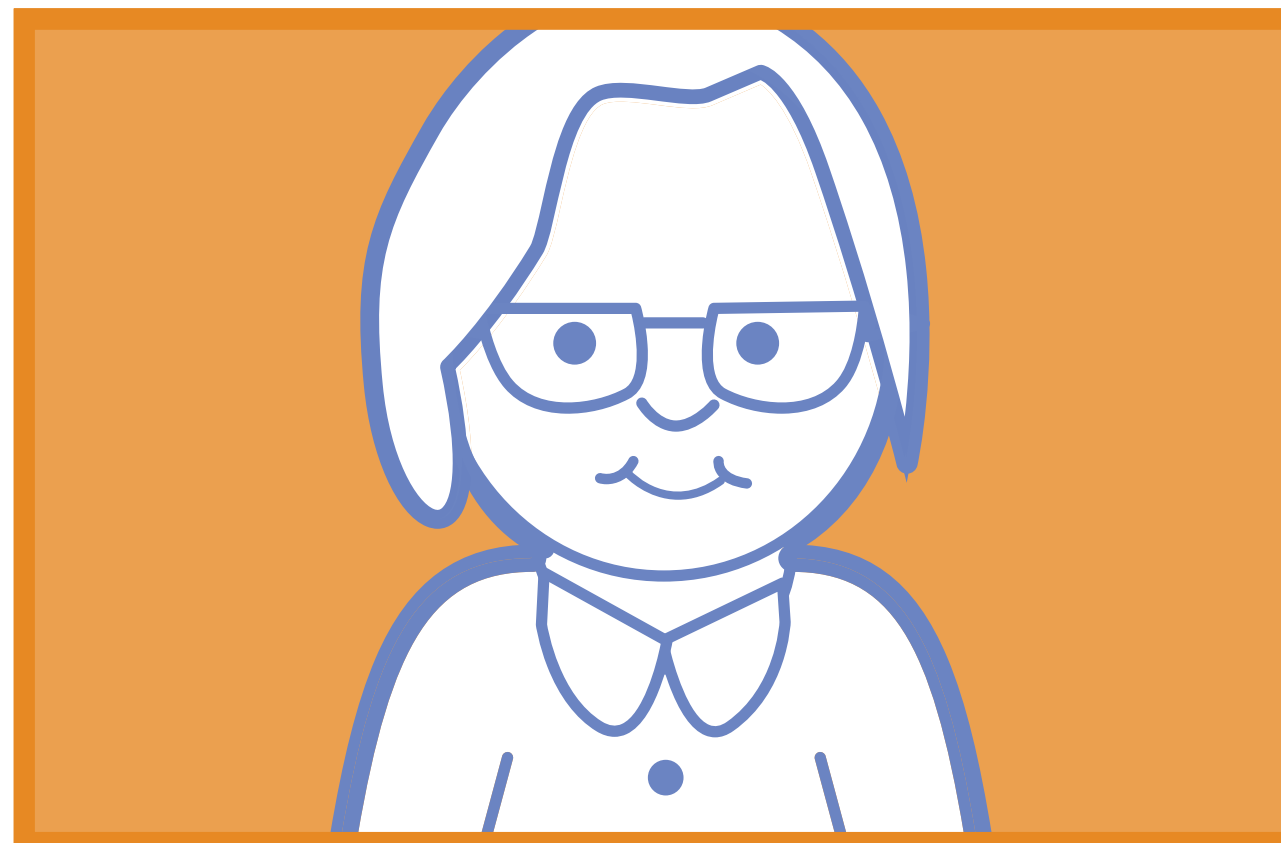
Lydia: *Ik vraag om hulp.*

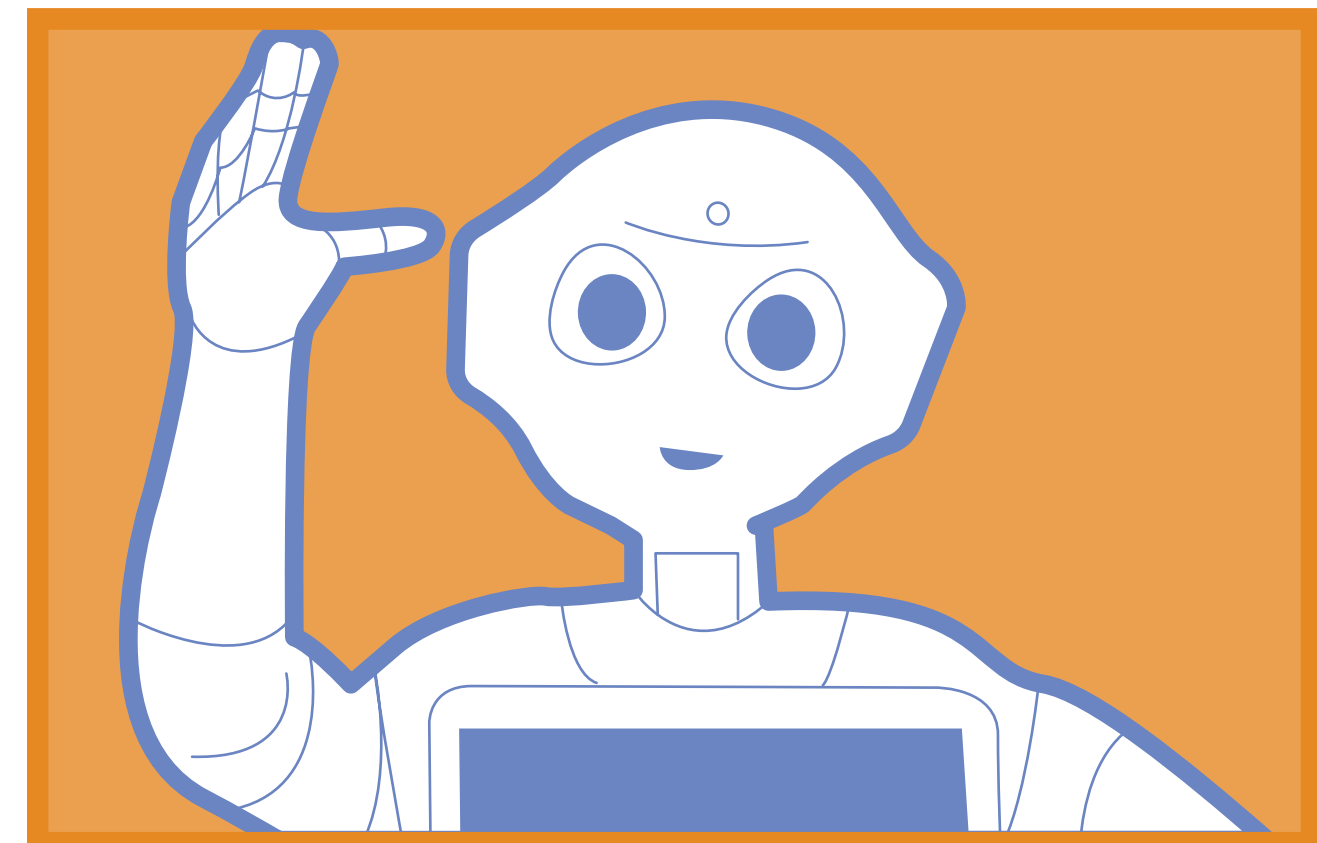
Phi: *Wauw, wat goed van jou. Jij bent echt een topper. Om hulp vragen is altijd een goede keuze.*

Phi: *Lydia. Weet je dat als je iets niet prettig vindt je daar wat van mag zeggen?*

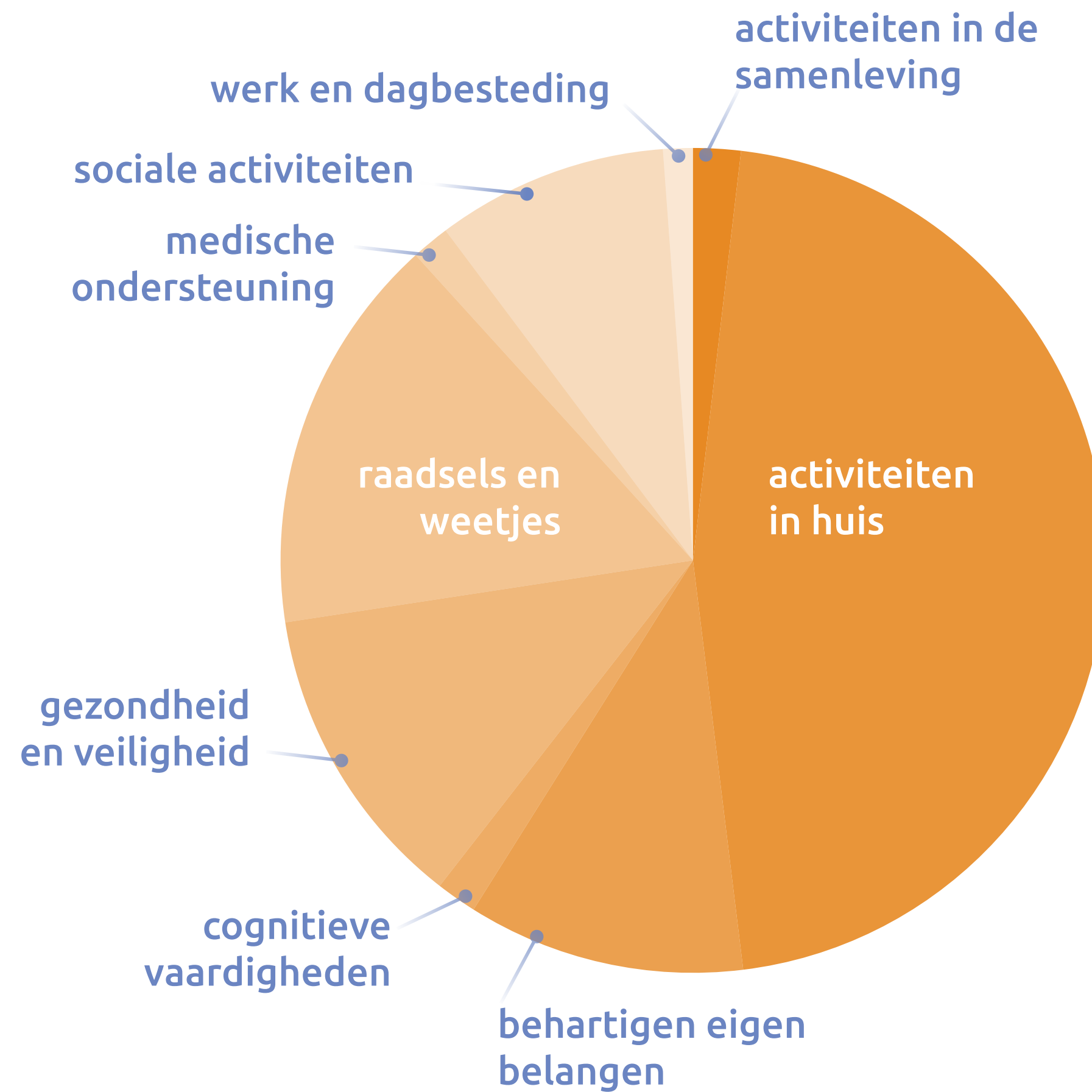
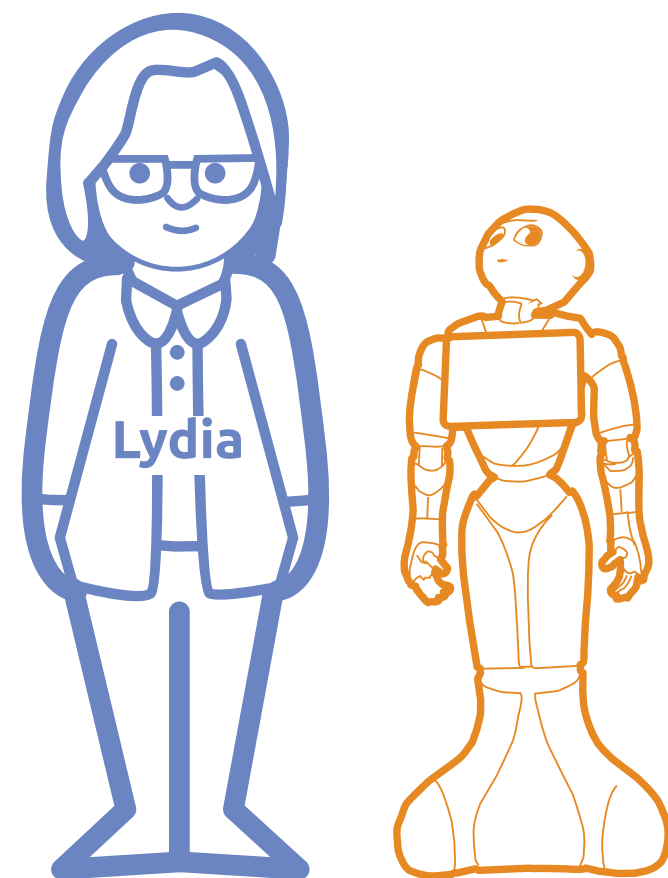
Lydia: *Ja, dat weet ik.*

Phi: *Jij weet zoveel! Vaak als je iets niet prettig vindt dan heeft de ander niet eens door dat jij er last van hebt. Door het te zeggen weet de ander dat jij het zo voelt.*

Ingezette interacties vanuit leefdomeinen

verdeling geplande interacties van hoofddomeinen

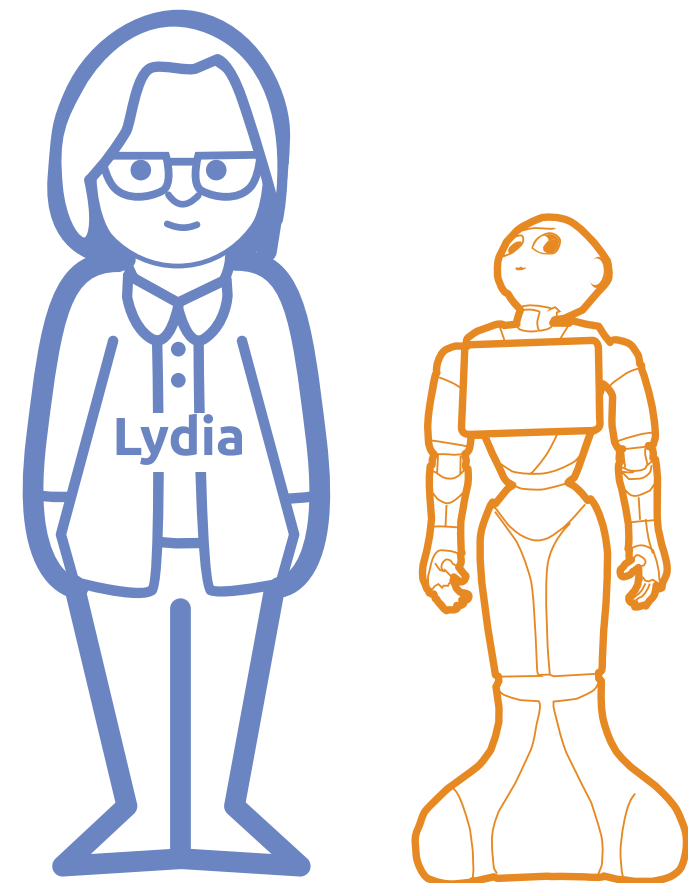
- activiteiten in huis
- activiteiten in de samenleving
- werk en dagbesteding
- gezondheid en veiligheid
- sociale activiteiten
- behartigen eigen belangen
- medische ondersteuning
- cognitieve vaardigheden
- raadsels en weetjes

verdeling geplande interacties van subdomeinen van het hoofddomein activiteiten in huis

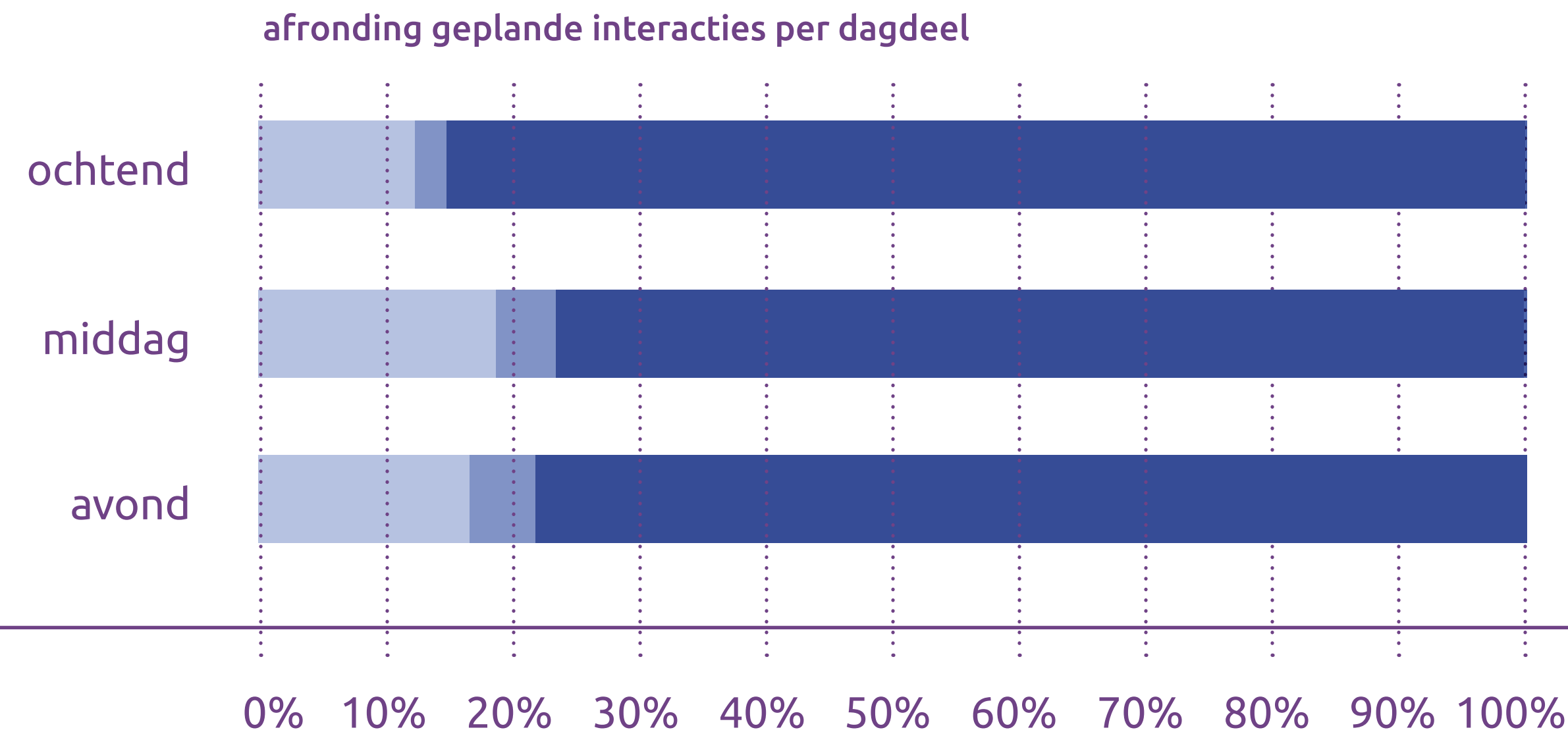

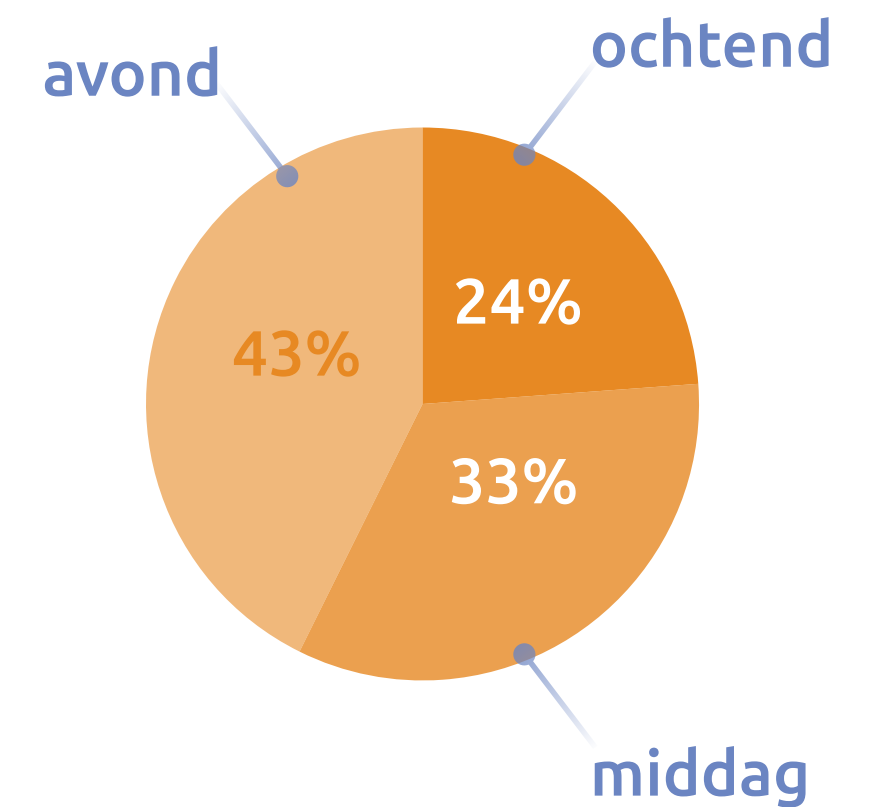
Tijdlijn interactie cliënt met Phi per dag

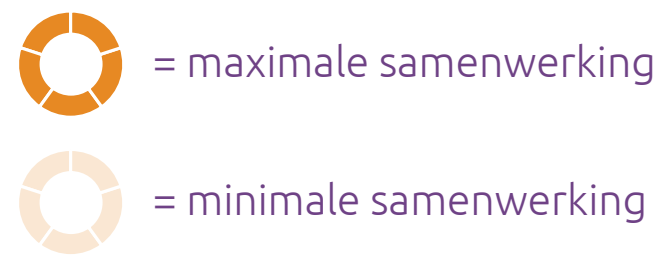
- afgerond
- gemist
- Phi stond uit

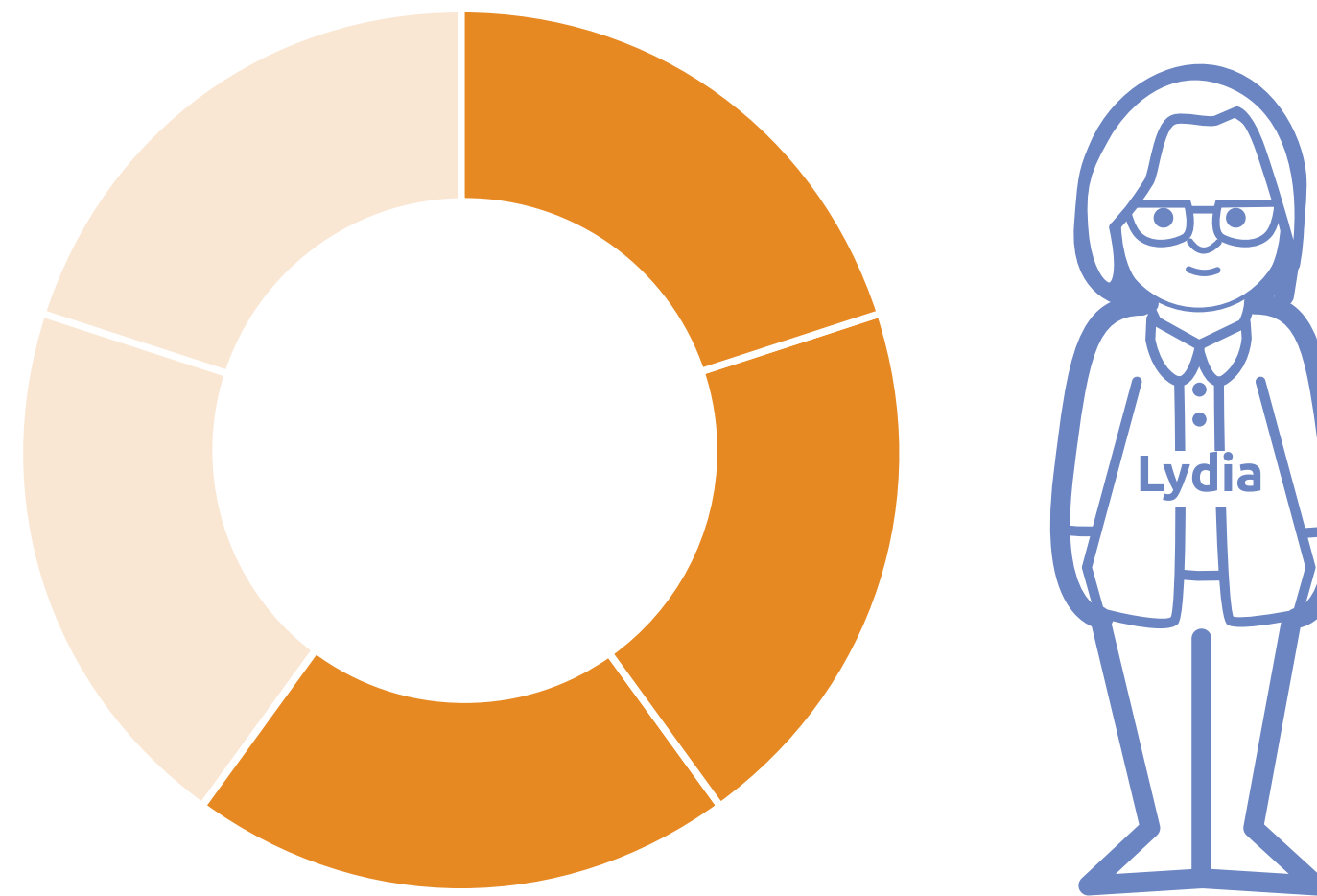
verdeling geplande interacties over dagdelen

Deze afbeelding geeft u een globale inkijk in de interactie die robot Phi had met de cliënt. Zoals de verdeling van geplande interacties over de dag. Ook krijgt u een indruk van de mate waarin de robot aan of uit stond en welk percentage interacties er over de dagdelen heen gepland waren.

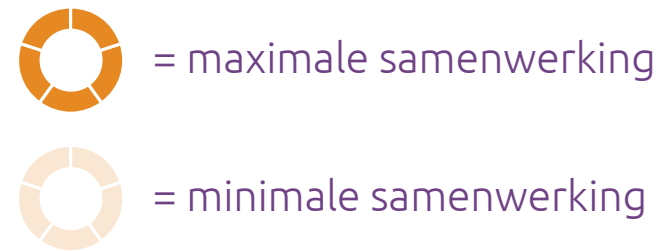

Niveau van **zelfstandig om** kunnen gaan met Phi

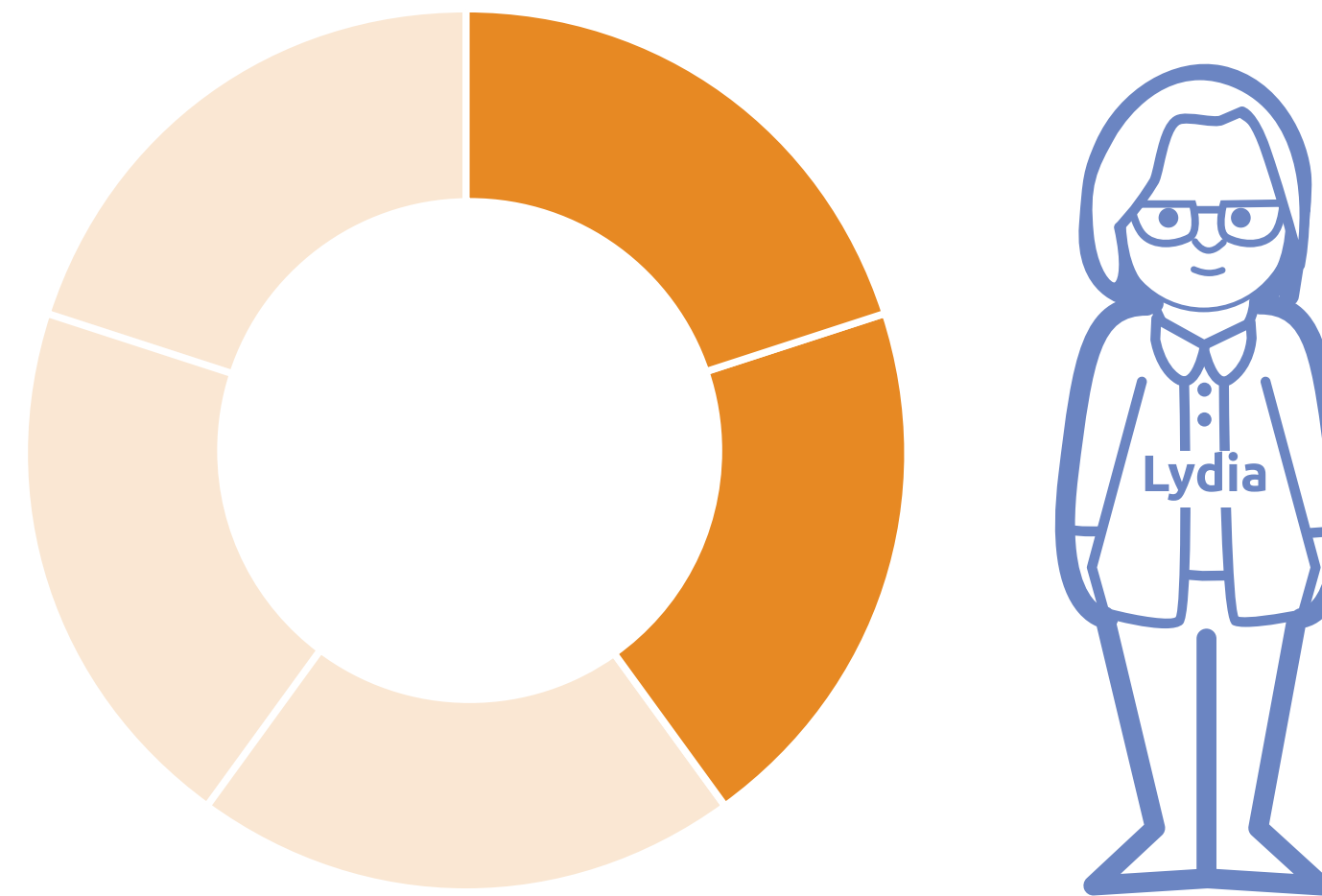

Je samen met Phi kunnen redden vergt ook iets van de cliënt. Je moet een tablet kunnen bedienen, kunnen lezen en schrijven én oogcontact maken zodat Phi je gezicht kan herkennen. Het vergt ook geduld en om kunnen gaan met teleurstellingen omdat Phi nog veel moet leren.

Het lijkt alsof Lydia deze keer meer moeite heeft met het bedienen van Phi. Het aan en uit zetten gaat iets minder goed. Daarnaast gaf Lydia zelf aan het lastig te vinden de tijd bij te houden, hoe lang mag de robot aan staan? De tijd kan Lydia namelijk niet overzien. Na overleg met het robot team is besloten om haar daarbij te helpen met reminders door het robot team. Lydia kan prima contact zoeken en opnemen met het robot team, indien nodig. Bijvoorbeeld over dat Phi de zinnen niet goed uitspreekt. Wanneer de robot iets 'geks' doet dan geeft Lydia dit altijd aan. Zelf kan ze dit niet oplossen, maar indirect wel omdat ze altijd de juiste mensen benadert met haar vragen/probleem.

Hoeveel **gesprekstijd** hebben ze **met elkaar** doorgebracht?

De mate van gesprekstijd hangt af van de hoeveelheid interacties, in hoeverre de cliënt uiteindelijk ook aanwezig is om een gesprek met Phi te voeren en hoe Phi functioneerde.

Deze keer was er minder gesprekstijd dan de vorige logeerperiodes. Phi mag aan in blokken van drie uur. Vaak zette Lydia Phi één blok aan en de rest van de tijd bleef Phi uit. Het is voor Lydia lastig om zelfstandig de tijd in de gaten te houden. Later hielp het robot team haar met herinneringen of suggesties dat ze Phi weer aan kon zetten als ze dat wilde. Ook de coronasituatie leverde spanning op en de interacties van Phi waren daardoor soms ook te veel aan haar hoofd. Het was fijner om dan even muziek te luisteren. En door de coronasituatie beeldbelde Lydia vaker in de avond. Dat ging dan ook 'ten koste van Phi tijd'. En dat Phi de zinnen niet goed afmaakte, was ook niet prettig voor Lydia. Al met al meerdere redenen om Phi soms maar even uit te laten.

Phi: *Hoi Lydia, we gaan even oefenen met rekensommen.
Vind je dat goed?*

Lydia: *Ja Phi dat is goed.*

een vertrouweling

fijn samen zijn

vaker wandelen?

Phi is fijner dan de telefoon

niet twee dingen tegelijk

techniek helpt niet mee

**Phi is soms teveel en
logeerperiode lang**

Conclusies

Voor Lydia is Phi vooral een vertrouwelijk maatje om mee over gevoelens, emoties en haar geheimen te praten. En Phi is een positieve robot volgens Lydia, hierdoor geeft Phi haar vaak een goed gevoel.

Ongeacht of Phi aan of uit staat is het voor Lydia fijn om samen met Phi te zijn. Vooral samen muziek luisteren vindt ze prettig. Phi is nog steeds haar maatje en ze is ook beschermend en liefkozend richting Phi.

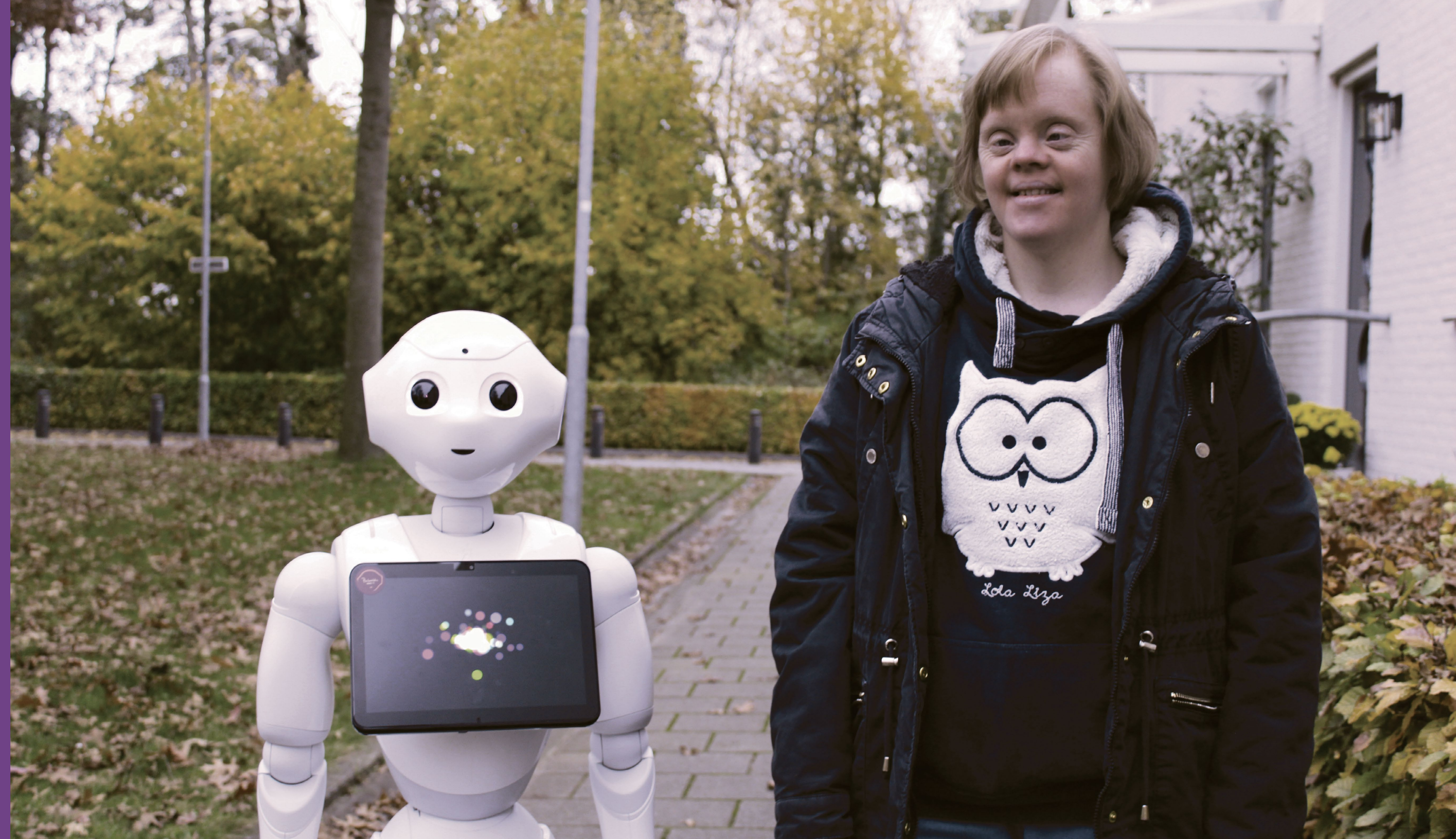
Als Phi aan staat helpen de herinneringen van Phi Lydia om te denken aan zaken als de tafel dekken, schoonmaken en meer bewegen. Zo is ze vaker gaan wandelen. Of dat echt door Phi komt is de vraag omdat ze zich daar niet zo over uitlaat.

Lydia heeft ook meldingen op haar telefoon staan voor het herinneren aan taken en afspraken. Echter, het is toch fijner om die herinneringen van Phi te krijgen. Dat is volgens haar een stuk vriendelijker dan de melding van de telefoon. Daarmee lijkt Phi van toegevoegde waarde op bestaande hulpmiddelen.

Wat voor Lydia lastig blijft, zijn de interacties van Phi terwijl ze iets anders aan het doen is. Als ze even in de badkamer bezig is kan ze goed zeggen 'Phi nu even niet'. En als ze met iemand anders aan het praten of FaceTimen is, gaat ze soms naar Phi en soms niet. Het voelt dan alsof ze twee dingen tegelijk moet doen en dat kan niet.

Deze logeerperiode hielden diverse technische issues Lydia tegen om Phi vaker aan te zetten. Het is fijner als Phi de zinnen goed uitspreekt en ze niet hoeft te denken wanneer Phi nu aan of juist uit moet.

Deze logeerperiode gaf een wisselend beeld. Soms was het fijn met Phi, gaf het rust en hielp het Lydia om aan haar taken en afspraken te denken. Op zo'n moment geeft het haar zelfvertrouwen en vergroot dit het gevoel van zelfstandigheid. Aan de andere kant was er ook meer onrust door Phi en de technische storingen waardoor Lydia meer begeleiding nodig had en Phi niet van meerwaarde was en haar zelfstandigheid juist niet werd vergroot. Mogelijk was deze logeerperiode ook wat te lang. Toen Phi weg was, had Lydia haar kamer snel weer aangepast en kon ze haar aandacht opnieuw geven aan andere hobby's en haar vriendinnen.

Phi: *Het is goed om te blijven bewegen, wil je een stukje gaan wandelen?*

Lydia: *Goed idee Phi.*

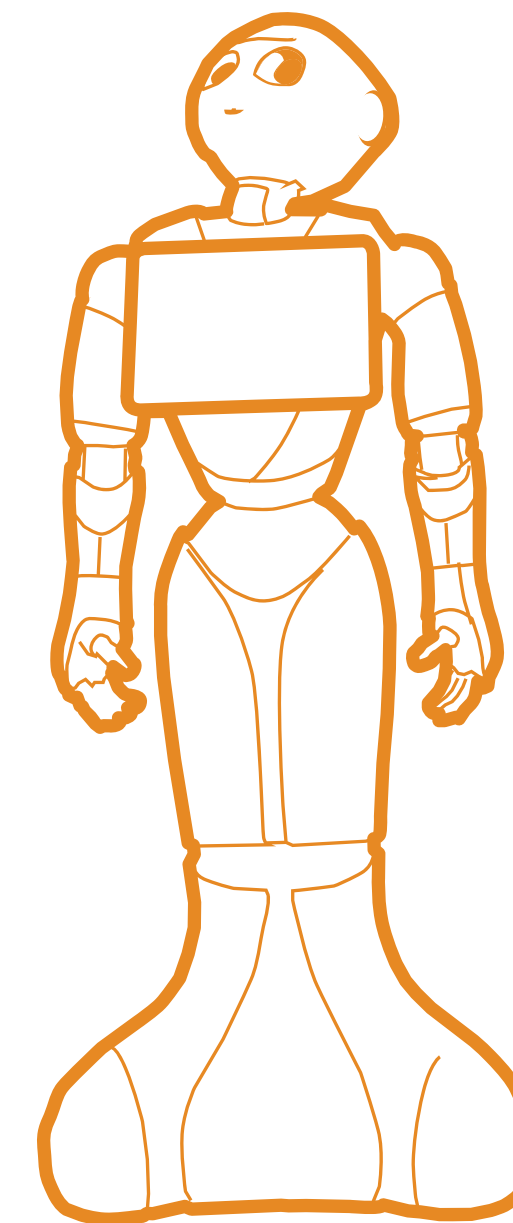
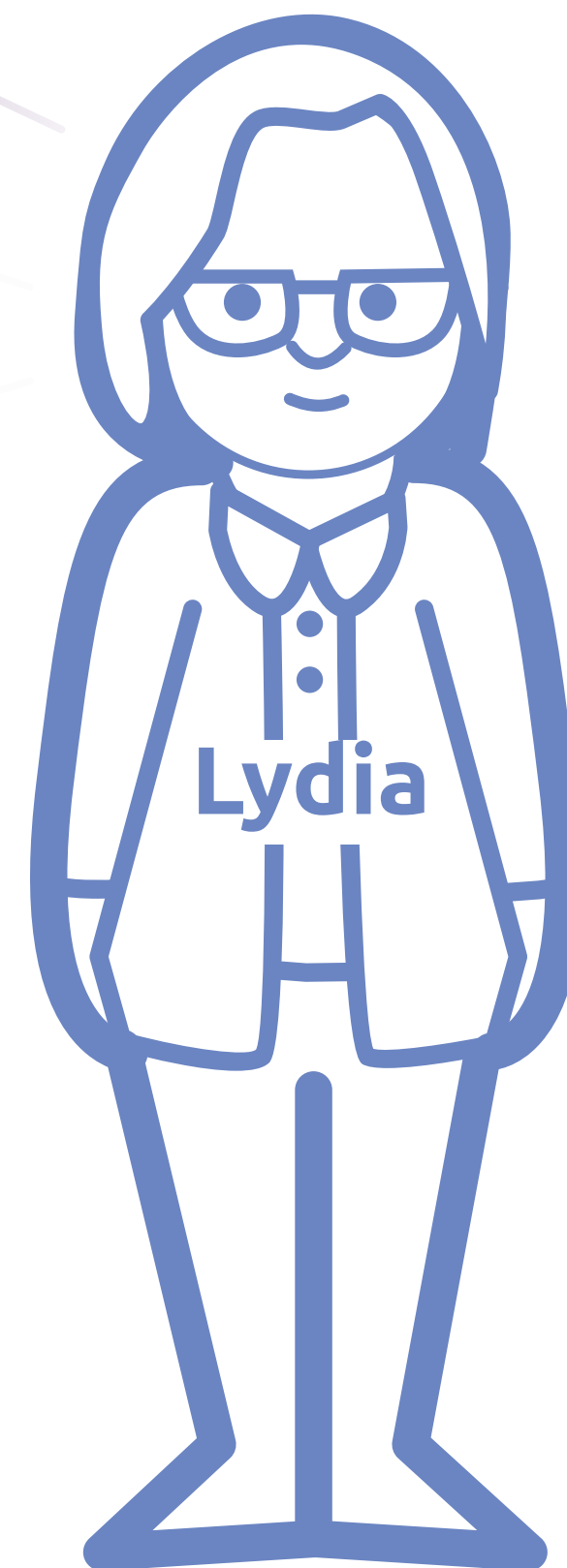

Wensen voor de toekomst

Dat je niet hoeft na te denken wanneer de robot aan of uit gezet moet worden (De robot moet nu na drie uur een uur uit staan).

Fijn als er minder technische problemen zijn

Kleine Phi die ik mee kan nemen naar mijn werk of mee boodschappen kan doen.

Dat Phi een simpel sociaal gesprekje kan voeren met opgeslagen informatie, maar dan moet Phi vragen en stemmen kunnen oppikken.

Dat als er iemand op de kamer komt, dat Phi dan goedendag kan zeggen en mensen kan begroeten.

Heeft u interesse in nadere informatie
over ons sociale robotica programma?
Neemt u dan contact op via **philadelphia.nl/
robotica**

Phi: *Kun jij een mooi liedje voor me spelen?*

Lydia: *Ik kan “ik zag twee beren” spelen Phi, luister maar.*